



VUOSIKATSAUS 2019



Pelastakaa Lapset

SISÄLLYSLUETTELO

Merkityksellinen työmme vahvistui entisestään	3
Pelastakaa Lapset auttaa moneen ongelmaan	4
Tuotot ja kulut 2019	5
Sydämellinen kiitos lahjoittajille	6
Kotimaan ohjelmalla vahva näkyvyys 2019	10
Eväitä Elämälle -ohjelma tarjosi pyyteetöntä välittämistä	12
Vahva halu auttaa lapsia yhdistää jäseniämme	13
Palvelutoiminta	12
35 vuotta kansainvälisen adoption asiantuntijuutta	18
Kehittämistyön ajatuksilla saatu lapset ja nuoret innostuneesti mukaan	20
Järjestömme on yksi maan johtavista lasten digiarjen tuntijoista	22
Lapsiin kohdistuva seksuaaliväkivalta nousi yleiseen tietoisuuteen	24
Lasten ja nuorten turvallisuus keskiössä äkillisissä häiriötilanteissa	25
Pakolaistaustaisten perheiden ja lasten kanssa järjestettiin toimintaa ja vaikutettiin yhteiskuntaan	26
Tuloksia lasten hyväksi maailmanlaajuisesti	28
Lasten tukena kaikkein haasteellisimmissä toimintaympäristöissä	30
Lapsiköyhyyttä vastaan	31
Vahvempaa suojelua	32
Lapsille mahdollisuus koulunkäyntiin ja oppimiseen	33
Lapsille terveyttä ja hyvää ravitsemusta	34
Pysyviä parannuksia lasten elämässä	35
Vaikuttamistyön supervuosi	36
Kehitimme HR-toimintojamme monipuolisesti	38
Myönnetyt ansiomerkit vuonna 2019	39
Hallintoelimet vuonna 2019	39

VUOSIKATSAUS 2019

Toimitus	Raili Mykkänen, Max Holm, Pelastakaa Lapset ry
Ulkoasu	Atte Nykänen, Pelastakaa Lapset ry
Kuvat	Pelastakaa Lapset ry
Julkaisija	Pelastakaa Lapset ry
Painovuosi	2020

MERKITYKSELLINEN TYÖMME VAHVISTUI ENTISESTÄÄN

Vuosi 2019 oli kansainvälisen Pelastakaa Lapset -liikkeen 100-vuotisjuhlavuosi. Järjestön perustamisen taustalla oli ymmärrys, että kaikki sodat käydään lapsia vastaan. Näin on edelleenkin ja tämän muuttamiseksi juhlavuonna avattiin monivuotinen kampanja teemalla *Loppu sodalle lapsia vastaan*.

Vaikuttamistyössä keskityttiin edellä mainitun teeman lisäksi lapsiköyhyyteen, joka saikin vahvaa sijaa julkisessa keskustelussa erityisesti eduskuntavaalien ympärillä sekä hallitusohjelmaneuvoittelussa.

Kotimaan palvelutoiminnan strategiatyötä jatkettiin tavoitteena luoda suuntaviivat tuleville vuosille palveluiden kannattavuuden varmistamiseksi, palveluiden volyymin vahvistamiseksi sekä edellä mainittuja ja henkilöstön hyvinvointia tukevan palveluiden organisoimallin luomiseksi.

Palvelujen myynti jatkui hyvänä. Kertomusvuonna laajennettiin kotiin tehtävää perhekuntoutusta Etelä-Suomessa sekä käynnistettiin tukiasumista ja ammatillista tukihenkilötoimintaa palveluyksiköiden kokonaisuudessa.

Kansainväliset ohjelmat jatkoivat vahvaa kasvua ja lisärahoitusta saatiin erityisesti EU:lta ja Unicefilta. Ohjelmat etenivät suunnitelmien mukaisesti siitä huolimatta, että toimimme hauraissa valtioissa ja esimerkiksi Burkina Fason sisäinen konfliktitilanne paheni.

Kiitos onnistuneesta vuodesta kuuluu monin eri tavoin mukana oleville vapaaehtoisille ja tukijoille, joita ilman järjestön toiminta ei monilta osin edes olisi mahdollista sekä erittäin osaaville työntekijöille.



**Hanna
Markkula-Kivisilta**
pääsihteeri
Pelastakaa Lapset ry

LAADUKASTA LASTEN SUOJELUA SADAN VUODEN KOKEMUKSELLA

Tuntuu erikoiselta kirjoittaa nyt viime vuodesta, kun kuluneet viikot ovat muuttaneet maailmaa häkellyttävän nopeasti ja voimalla. Näkymätön virus uhkaa rikkaita ja köyhiä, auttajia ja avun saajia, hallitsijoita ja hallittavia, terveitä ja sairaita - kaikkia.

Vaikka koronavirus on jokaiselle periaatteessa samanlainen uhka, se ei kuitenkaan ole. He, jotka ovat olleet haavoittavimmassa asemassa, ovat sitä vielä selvemmin kuin aikaisemmin. He, joilla menee hyvin, voivat suojautua paremmin virusta vastaan, vaikka eivät hekään ole turvassa.

Tällaisissa poikkeusoloissa korostuu Pelastakaa Lasten ja muiden avustajajärjestöjen merkitys. Me voimme ja meidän velvollisuutemme on auttaa heitä, joilla on kaikkein vaikeinta. Pandemia tekee näkyväksi, että hyvinvointiyhteiskunnassakaan turvaverkot eivät ulotu joka paikkaan, vaikka ne periaatteessa toimivat hyvin. Kun Suomi on laitettu kiinni, suljettu, se voi aiheuttaa monelle lapselle ja perheelle hankaluuksia tai ylivoimaisia vaikeuksia. Kouluruokailu, terapia tai jokin muu välttämätön palvelu jää saamatta. Lomautukset ja irtisanomiset sysäävät perheet taloudelliseen ahdinkoon. Pelastakaa Lasten tehtävä on tarjota apua juuri nyt. Suomessa on käyty hämmästyttävän vähän keskustelua siitä, miten virusta vastaan nostetut rajoitukset vaikuttavat lapsiin ja lasten oikeuksiin. Pelastakaa Lapset on osaltaan halunnut nostaa esiin lasten näkökulmaa.

Kansainvälisesti pandemia puristaa pahiten köyhempien maiden asukkaita ja pakolaisleireillä olosuhteet käyvät yhä hankalimmiksi, vaikka siellä ilman virus-takin inhimillinen kärsimys on mittaamaton. Siksi kansainvälinen Save the Children on käynnistänyt historiansa suurimman kampanjansa niiden lasten auttamiseksi, jolle tartunta olisi kaikkein tuhoisinta. Samalla kun tehtävämme on auttaa, pandemian aiheuttama talouskriisi aiheuttaa järjestön talouteen

kovia säästöpainetta. Kansallisesti ja kansainvälisesti järjestön on pakko säästää ja uudistaa toimintatapoja. Se ei saa estää sitä, että käytämme jo kertyneitä varoja auttamiseen. Tällaiset hetket näyttävät, että on tärkeää osata hoitaa taloutta niin, että sitten kun oikeasti paha päivä tulee, on varoja, joita voidaan käyttää. Nyt on se paha päivä ja nyt varoja on käytettävä.

Kaikesta huolimatta on hienoa todeta, että vuosi 2019 oli Pelastakaa Lapsille menestys. Kehitimme toimintaamme monella eri alueella, esimerkiksi lasten digitaalisessa hyvinvoinnissa, kotimaan palveluissa ja kansainvälisessä toiminnassa. Lisäksi uuden hallituksen ohjelmaan saatiin monia järjestön tavoitteita. Suuri ilonaihe oli, että varainhankinta teki jälleen ennätysten ja järjestön näkyvyys mediassa on parantunut. Ilman henkilöstön ja vapaaehtoisten tinkimätöntä, omistautunutta ja ahkeraa työtä emme olisi saavuttaneet näitä tuloksia emmekä olisi pystyneet vastaamaan niin nopeasti koronavirusepidemiaan kuin nyt olemme tehneet. Lämmin kiitos kaikille, työ on ollut todella vaikuttavaa!

Kriisit puhkeavat usein arvaamatta ja nopeasti ja niihin on reagoitava heti. Siitä meillä on kokemusta, koska kansainvälinen Save the Children täytti viime vuonna 100 vuotta, ja me täytämme sen vuonna 2022.

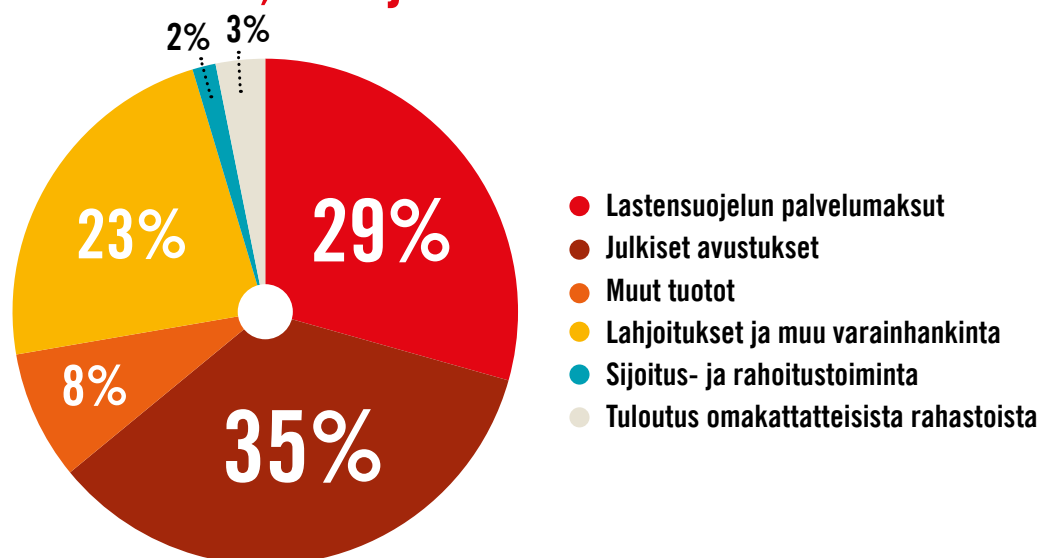


Juhani Pekkala
Liittohallituksen puheenjohtaja

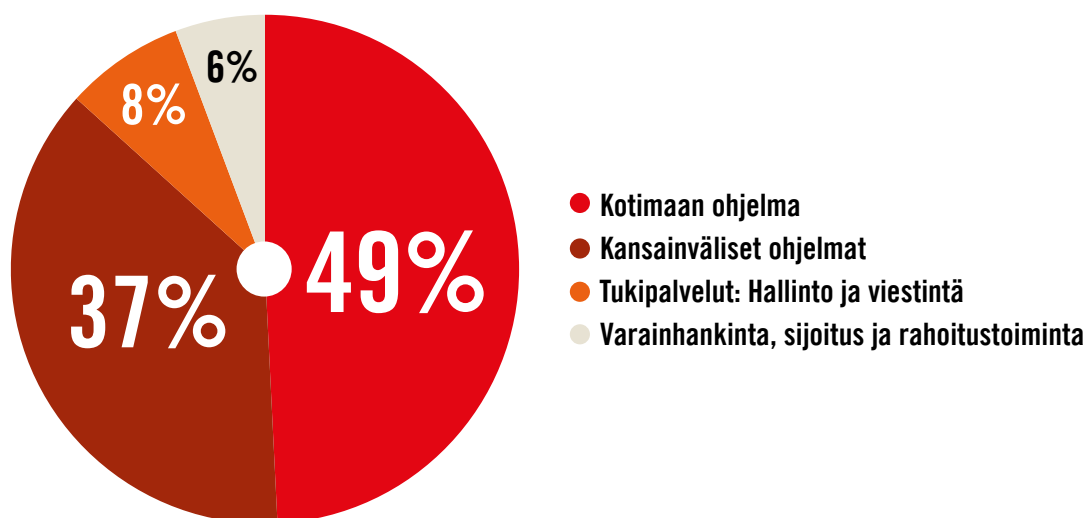
TUOTOT JA KULUT 2019

Pelastakaa Lapset ry:n talous kasvoi vuonna 2019. Kokonaistuotot olivat 37,3 miljoonaa euroa (vrs. 35,5 miljoonaa euroa vuonna 2018), kun tuotot sisältävät 1,2 miljoonan euron tuloutuksen rahastoista. Kasvua tapahtui erityisesti kansainvälisissä ohjelmissa, joissa tuotot kasvoivat 24 prosenttia. Kotimaan ohjelman tuotot kasvoivat 5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Järjestön kokonaiskulut olivat 37,4 miljoonaa euroa (vrs. 34,7 miljoonaa euroa vuonna 2018). Taloudellisesti ja toiminnallisesti kertomusvuosi oli pääasiallisesti onnistunut ja suunnitelmien mukainen.

TUOTOT 37,3 milj. euroa



KULUT 37,4 milj. euroa





LAHJAKSI TULEVAISUUS

SYDÄMELLINEN KIITOS LAHJOITTAJILLE

Työmme kaikkein haavoittavimmassa asemassa olevien lasten hyväksi sai vuonna 2019 vahvaa tukea yksityis-, yritys- ja säätiölahjoittajilta. Kiitämme sydämellisesti jokaista lahjoittajaa työmme tukemisesta. Lämmin kiitos kuuluu myös pääyhteistyökumppaneillemme Nokialle, Lidlille, Keskolle ja MTV:lle.

Lahjoittajat tarjosivat tukeaan lapsille niin Suomessa kuin maailmalla useiden eri lahjoitusmuotojen kautta. Varainhankinnan kokonaistuotot vuonna 2019 olivat 8,6 miljoonaa euroa, joka on 23 prosenttia koko järjestön tuotoista. Lahjoitukset tavoittivat avun tarvitsevat tehokkaasti: vuonna 2019 rahankeräyskulumme olivat 23 prosenttia. Rahankeräyskuluilla katetaan rahankeräysten toteuttamisesta, tiedottamisesta ja muusta lahjoittajahankinnasta aiheutuvat suorat kulut.

LASTEN AUTTAMINEN SUOMALAISTEN SYDÄMEN ASIA

Vuoden 2019 aikana yli 5300 uutta kuukausilahjoittajaa liittyi joukkoomme. Kuukausilahjoittajat ja kummit ovat työmme jatkumisen elintärkeä tukipilari, he tukivat työtämme kotimaan ja maailman hädänalaisten lasten auttamiseksi vuoden 2019 aikana yhteensä yli 2,7 miljoonalla eurolla.

Suomalaiset lahjoittivat aktiivisesti humanitaarisen avun keräyksiimme. Eniten tukea annettiin Itä-Afrikan nälkäkriisiin, Jemenin ja Syyrian sodan uhreille, Mosambikin hirmumyrskyn uhreille sekä etnistä vainoa Myanmarista Bangladeshiin paenneiden lasten auttamiseksi.

Lahjaksi tulevaisuus -joulukskampanjalla kerättiin varoja vähävaraisten perheiden ja syrjäytymisvaarassa oleville lapsille ja nuorille kotimaassa. Suomalaiset osallistuivat erittäin aktiivisesti joulukeräykseen kotimaan lasten tueksi ja mahdollistivat muun muassa sen, että pystymme vuoden 2020 aikana jakamaan oppimateriaali- ja harrastustukea vähintään saman suuruisesti kuin vuonna 2019, jolloin tuettavien lasten määrää nostettiin yli 30 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Joulun aikaan lahjoittajamme muistivat aktiivisesti myös maailman lapsia, erityisesti humanitaaristen kriisien maissa. Joulun ajan keräystuotot nousivat kokonaisuutena ennätykselliseen yli 1,7 miljoonaan euroon.

Mukana joulukeräystä tukemassa oli joukko tunnettuja suomalaisia: **Krista Kosonen, Maria Veitola, Marko ”Mörkö” Anttila, Reino Nordin ja Samuli Edelman.** Reino Nordin tarjosi tukemme piirissä oleville lapsille myös upean kirkkokonsertin osana *Meidän valo* -joulukonserttikiertuettaan. Lämmin kiitos jokaiselle joulukeräyksemme lähettiläälle.

Joulujuoksu-tapahtumaan Finlandia-talolla osallistui lähes 800 juoksijaa ja kävelijää. Järjestimme Joulujuoksun rinnalla myös lasten oman Joulujuoksun. Joulujuoksun pääyhteistyökumppanina toimi **SVEA**. Tapahtuman käytännön järjestelyistä vastasi **SUL**. Lämmin kiitos kaikille osallistujille, pääyhteistyökumppaneille ja tapahtuman muille yhteistyökumppaneille: **Alpen, BearingPoint, Graaf, Haribo, Ikano Bank, Lidl Suomi, Santa Claus Finland ja Weetabix.**



Joulujuoksu -tapahtumaan osallistui lähes 800 iloista hyväntekijää Helsingissä. KUVA: ARI HYYTIÄINEN



Kokkolan Halpahallin 50-vuotisjuhlavuoden tuotekampanja tuotti upean summan kotimaan vähävaraisten lapsiperheiden hyväksi.

YRITYKSILTÄ VAHVA TUKI LAPSILLE LÄPI VUODEN

Vuoden yksi näkyvimmistä ja laajimmista tuotemyyntiin liittyvistä yhteistöistä toteutettiin **Fiskars Groupin** kanssa. Tukeakseen lasten oikeuksien toteutumista Fiskars lahjoitti jokaisesta vuonna 2019 myydyistä Ninni- ja Muumipeikko -uutuusmukista yhden euron Pelastakaa Lasten työhön Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa ja Islannissa. Tarinat astioiden kuvitusten takana kertovat välittämisestä ja ne julkaistiin YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 30-vuotisjuhlavuodeksi.

Kokkolan Halpahalli Oy toteutti 50-vuotisjuhlavuoden hyväntekeväisyyskampanjan Pelastakaa Lasten, **Unileverin**, **Metsä-Tissuen** ja **Vartan** kanssa kerätäkseen varoja vähävaraisissa perheissä asuville lapsille kotimaassa. Kampanjan toteutettiin kahdessa osassa, kesällä ja syksyllä 2019, ja se sai hyvän vastaanoton Halpahallin asiakkailta - lahjoitussumma ylsi upeaan 50 000 euroon.

Kesä 2019 ei ollut ainoastaan lämmin ja aurinkoinen vaan myös yrityslahjoituksia reilusti kerryttänyt jäätelökesä. **HelmiSimpukka (ST1)** sekä **Unilever Ingman** järjestivät yhteistyössä kesäkampanjan, jonka aikana kerättiin jäätelömyynnillä merkittäviä varoja Pelastakaa Lapset tukiperhe-toimintaan. **Unilever Ingman** ja **K-Citymarket** lahjoittivat puolestaan kaikista elokuussa myydyistä Kingis-jäätelöpuikoista osuuden Pelastakaa Lapset ry:lle syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten koulunkäynnin ja harrastamisen tukemiseksi.

Yritykset olivat erittäin merkittävässä roolissa myös *Lahjaksi Tulevaisuus* -jouluukampanjassa. Lukuisat suomalaiset yritykset lahjoittivat joulukeräykseen tukeakseen kotimaan vähävaraisten perheiden lapsia. Tavarataloketju **Stockmann** oli hienosti mukana tuomalla lahjoituskortit kaikkien tavaratalojen kassoille ja viestimällä keräyksestä näyttävästi omissa kanavissaan. Kahvilaketju **Picnic** oli tänäkin vuonna mukana tärkeässä työssä ja avasi kahvilansa kampanjalle. **Dermosil** lahjoitti 30 prosenttia joulunajan Goodwill-tuotteiden mynnistään keräykseen. **Vepsäläinen** puolestaan osallistui joulun keräykseen upean *Shishi*-jouluuymälänsä kautta. Pitkäaikaisista mediakumppaneistamme **MTV** ja **Bauermedia** olivat merkittävässä roolissa tukemassa joulukampanjan näkyvyyttä.

Yhteistyö lapsen oikeuksien edistämiseksi ja lasten suojelemiseksi digitaalisessa maailmassa jatkui **Telian** kanssa. Asiantuntija- ja viestintäyhteistyön lisäksi Telian *Younite*-vapaaehtoiset osallistuivat useisiin tapahtumiin ja chat-iltoihin.

Kaikissa Suomen **Lidl-myymälöissä**, valituissa **K-kaupoissa** sekä valituissa **S-ryhmän myymälöissä** asiakkailta oli mahdollisuus osallistua pullonpautusautomaateilla *Panttiarpajaisiin*. Panttiarpajaisilla kerättiin varoja *Eväitä Elämälle* -ohjelman kautta kotimaan ehkäisevään lastensuojelutyöhön.

Nokian kanssa jatkoimme vuonna 2015 alkanutta yhteistyötämme Myanmarissa. Hankkeen tavoitteena on ollut mahdollistaa varhaiskasvatuksen piiriin pääsy myös kaikkein heikoimmassa asemassa oleville lapsille, parantaa varhaiskasvatuksen laatua sekä kehittää hankkeen seurantaan tarvittavia teknisiä työkaluja. Vuonna 2019 hankkeen kautta parannettiin muun muassa vanhoja varhaiskasvatuskeskuksia, rakennettiin uusia ja varhaiskasvatuksen piiriin pääsi noin 25 000 lasta. Nokian tuella kehitetty mobiiliapplikaatio oli käytössä 716 kylässä.

Muita merkittäviä yritysrahjoittajia ja kumppaneita olivat muun muassa: **BearingPoint Finland, Colliers International Finland, Conlog, Elinkeinoelämän keskusliitto, Ensto, Etteplan, Finnsementti, Gerako, Inspecta Group, IKEA, Jokerit, Kavli, KPMG, Kotilieden Kummikerho, Meyer Turku, Neste, Orkla Foods Finland, Palmia, Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö, PolarPro Henkilöstöratkaisut, Pribori, Rakennuskemia, Rakennusliike Lapti, SAS Institute, Scandic Hotels, Solita, Steveco, Stora Enso, Suomen Viljava, Työeläkeyhtiö Elo, Vahanan International, Valmet Vankkapuu ja YIT.**

SÄÄTIÖT JA TESTAMENTTILAHJOITTAJAT LASTEN TUKENA

Lasten Päivän Säätiö lahjoitti vuonna 2019 suomalaiselle lastensuojelutyölle yhteensä 4,5 miljoonaa euroa, josta Pelastakaa Lasten osuus oli 540 000 euroa.

Pelastakaa Lasten osuus **Nenäpäivä-säätiön** keräyksestä oli lähes 200 000 euroa. Nenäpäivä-säätiön tuella teemme työtä Burkina Fasossa ja Intiassa varmistuen, että yhä useamman lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen toteutuu. Paikallista sosiaaliturvajärjestelmää vahvistamalla tuemme äärimmäisessä köyhyydessä olevia perheitä saamaan turvatumpaa toimeentuloa ja autamme heitä pääsemään köyhyyden kierteestä irti. Nenäpäivän tuella kehitämme myös lastensuojelua, jotta lapset eivät joutuisi väkivallan, hyväksikäytön tai huonon kohtelun uhreiksi.

Saimme tukea myös seuraavilta säätiöiltä ja rahastoilta: **Eileen Starckjohann ja Thelma Starckjohann-Bruun Säätiö, Greta Maria Lindbloms Stiftelse ja Urheiluopistosäätiö.**

Saimme vuoden aikana myös muutamia testamenttilahjoituksia. Toteutamme äärimmäisellä kiitollisuudella ja kunnialla työtämme testamentin kautta muistaneen henkilön viimeisen toiveen lasten ja nuorten hyväksi.



KOTIMAAN OHJELMALLA VAHVA NÄKYVYYS 2019

Kotimaan ohjelman teemat olivat yhteiskunnallisesti ajankohtaisia ja järjestön kotimaan asiantuntijat olivat monin tavoin esillä julkisuudessa.

Vuosi 2019 oli merkittävä vaalivuosi. Suomessa järjestettiin sekä eduskunta- että EU-vaalit. Kotimaan ohjelman vaikuttamistyössä vaaleihin valmistauduttiin kirkastamalla vaalivoitteilta oma ohjelmamme. Sen kanssa lähestyttiin kaikkia puolueita näiden laaties- sa vaaliohjelmiaan. Tavoitteita pidettiin esillä vaalien aikaan ja hallitusneuvotteluja käyviin puolueisiin pyrittiin vaikuttamaan vahvasti. Vaaliohjelmamme 41 tavoitteesta peräti 15 tuli kirjatuksi hallitusohjelmaan, muun muassa maksuttoman toisen asteen toteuttami- nen.

Vaikuttamistyötä tehtiin myös erityisen haavoitta- vassa asemassa olevien lasten puolesta, kun pyrimme vaikuttamaan muun muassa *al-Holin* -leirillä olevien suomalaislasten ja seksuaaliväkivaltaa netissä koke- vien lasten tilanteisiin.

Vähävaraisissa perheissä elävien lasten asema tuli järjestön vaikuttamistyössä entistä näkyvämpään rooliin ja järjestön asiantuntijuus oli teemaan liittyen aiempaakin kysytympää.

LASTEN KOKEMUSTIETO KÄYTTÖÖN

Lapsen osallisuuden vahvistaminen on yksi tärkeim- mistä kotimaan ohjelman teemoista. Vuonna 2019 osallisuus oli erityisen kehittämisen kohteena. Osal- lisuuden ohjausryhmä työskenteli laajasti teeman edistämiseksi ja sopi muun muassa siitä, miten jatkos- sa keräämme ja edelleen kehitämme lapsilta saatua kokemustietoa. Haluamme tietoa toimintojemme vaikuttavuudesta sekä lasten kokemuksia osallisuudes- ta, toimijuudesta ja turvallisuudesta palveluissamme.

Osallisuuden ja myönteisen tunnistamisen kehittämis- kokeiluja toteutettiin erilaisissa lapsen arkiyhteisöissä ja perheiden palveluissa siten, että peräti 280 3 – 12 vuotiasta lasta oli mukana kokeiluissa. Kehittämisko- keilujen opit koottiin vuoden aikana valmisteltuun ja alkuvuodesta 2020 julkaistuun *Lapsilta opittua* -sivus- toon.

LASTENSUOJELUN TASO KORKEA

Vuoden 2019 aikana kohdistettiin erityinen huomio lastensuojelupalveluidemme laatuun ja kehittämiseen. Palveluyksiköissä saavutettiin jälleen **SHQS-laadun- tunnustus**. Samaan laatujärjestelmään liittymistä valmisteltiin aktiivisesti aluetoimistoissa mallintamalla työskentelyprosesseja ja kokoamalla niitä toiminta- käsikirjaan. Vuoden lopussa käynnistettiin liittymistä laatujärjestelmään ja valmistauduttiin sisäisiin audi- tointeihin. Erityisnuorisokoti **Pärskessä** toteutettiin myös **Pesäpuu ry:n** vertaisarviointi, jonka tulokset olivat hyvät. Niiden pohjalta laaditaan edelleen kehit- tämissuunnitelmia toiminnan laadun varmistami- seksi jatkossakin.

Kotimaan ohjelman vuosi oli vahvaa työtä lasten hyväksi ja lapsen oikeuksien edistämiseksi. Vuoden aikana tehtiin myös arviointityö kuluneista kahdesta vuodesta ja päivitettiin kotimaan ohjelma seuraaville kolmelle vuodelle. Kokonaisuutta arvioitaessa voitiin todeta, että ohjelman temaattiset tavoitteet olivat toteutuneet hyvin ja työtä oli onnistuttu tekemään lapsilähtöisesti ja lapsen oikeuksia edistäen. Myös ra- kenteet työn tekemiselle olivat vuoden 2019 loppuun mennessä hyvässä mallissa ja toimivia. Henkilöstö on kotimaan ohjelmassa vahvasti ammattitaitoista ja motivoitunutta tekemään työtään ohjelman teemojen parissa haavoittavimmassa asemassa olevien lasten auttamiseksi.

YLI 45 000 LASTA TAVOITETTU KOTIMAAN TYÖSSÄ

923 LASTA SAI
OPPIMATERIAALITUKEA

1293 LASTA SAI
HARRASTUSTUKEA

94 LASTA SAI
MENTORIN TUKEA

1559 LASTA
TUKIPERHEISSÄ

338 LASTA
LOMAKODEISSA

736 LASTA SAI
TUKIHENKILÖN TUKEA

334 LASTA SAI
SPORTTIKUMMIN TUKEA

176 LASTA
PERHEHOIDOSSA

55 LASTA LASTENKODEISSA
JA NUORISOKODEISSA

54 LASTA PERHEINEEN
PERHEKUNTOUTUKSESSA

108 SIJAISPERHETTÄ
MUKANA TOIMINNASSA

20 000 LASTA JA AIKUISTA OSALLISTUI
PAIKALLISYHDISTYSTEN TOIMINTAAN

17 055 KOHDATTUA NUORTA
VERKKONUORISOTOIMINNASSA



EVÄITÄ ELÄMÄLLE -OHJELMA TARJOSI PYYTEETÖNTÄ VÄLITTÄMISTÄ

Vuonna 2019 ohjelmalla pystyttiin tukemaan lähes 2500 lasta. Tuettujen lasten määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna 31 prosenttia.

Eväitä Elämälle -ohjelmalla tuetaan vähävaraisten perheiden lasten opiskelu- ja harrastusmahdollisuuksia. Tavoitteena on näin edistää lasten yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja hyvää kehitystä.

Ohjelmassa on ollut jo useiden vuosien ajan kolme tukimuotoa: oppimateriaalituki toisen asteen opiskelijoille, harrastustuki alle 18-vuotiaille lapsille sekä mentorointi yläkoululaisille ja 10.-luokkalaisille. Vuonna 2019 vähävaraisille lapsiperheille avautui lisäksi mahdollisuus hakea ohjelman kautta lomakotia. Lomakotitoiminta on tarkoitettu perheille, joilla on arkea kuormittava elämäntilanne tai pieni läheisverkosto. Tavallisesti lomakodeissa käyvät lapset ovat yli 3-vuotiaita.

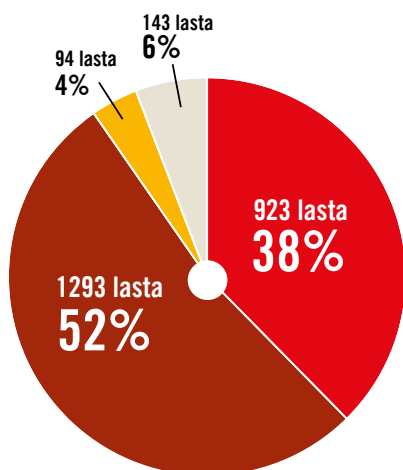
Ohjelmaa toteutetaan valtakunnallisesti, ja vuonna 2019 mukana oli 59 Pelastakaa Lasten paikallisyhdistystä sekä viisi aluetoimistoa. Ohjelma rahoitetaan täysin varainhankinnalla.

Perheen vähävaraisuus ei saa olla esteenä lapsen hyvinvoinnille ja lapsen oikeuksien toteutumiseksi. Pelastakaa Lapset tekee suoran tuen ohella aktiivista vaikuttamistyötä, jotta lapsiperheköyhyyteen saadaan pysyviä ratkaisuja.

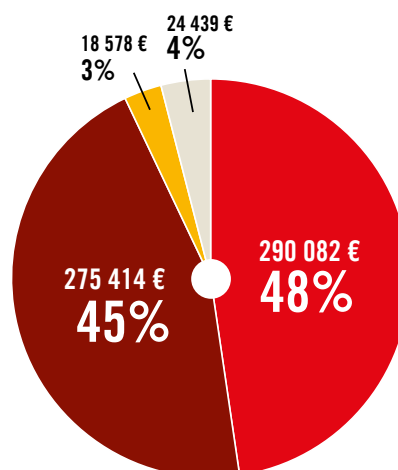
Pelastakaa Lasten työtä on lasten oman äänen kuuleminen ja sen tuominen osaksi julkista keskustelua. Yksi tapa edistää tätä tavoitetta on Pelastakaa Lasten vuosittainen *Lapsen ääni* -selvitys. Vuoden 2019 selvityksen avulla nostettiin esiin lasten ja nuorten omia ajatuksia ja kokemuksia perheen varallisuuteen ja tulevaisuuteen liittyen, ja tätä tietoa hyödynnettiin esimerkiksi päättäjien suuntaan tehtävässä vaikuttamistyössä.

LÄHES 2500 LASTA SAI EVÄITÄ ELÄMÄLLE -OHJELMAN TUKEA VUONNA 2019

2453 LASTA SAI TUKEA



TUKEMISEEN KÄYTETTIIN 608 513 EUROA



- Oppimateriaalituki
- Harrastustuki
- Mentorointi
- Lomakotitoiminta

”SAIN LAHJAKSI TULEVAISUUDEN”

Imatralaisen Johanna Mäkisen tarina antaa kasvot suomalaiselle köyhyydelle.

9-vuotiaan Johannan vanhemmat erosivat. Yksinhuoltajaäiti alkoi kärsiä mielenterveysongelmista ja joutui jäämään pois töistä. Perheestä tuli köyhä. Köyhyyden lisäksi elämään astui turvattomuus. Äidin voimavarat eivät riittäneet hyvään huolenpitoon Johannasta ja hänen kahdesta veljestään.

– Kukaan ei pitänyt minusta huolta. Kukaan ei huolehtinut, olenko syönyt. Kukaan ei kutsunut yhteiseen ruokapöytään. Jo pienenä kannoin itse huolta perheestäni, Johanna kertoo.

Huolenpidon puuttuessa Johanna päätti ottaa ohjat omiin käsiinsä. Hän alkoi huolehtia tarkkaan omista säästöistään. Omilla rahoillaan hän osti muun muassa bussikortin koulumatkoja varten.

Siinä vaiheessa, kun Johanna halusi opiskella lastenohjaajaksi, hän törmäsi isoon ongelmaan. Hänellä ei ollut rahaa oppikirjoihin, mutta hän oli kuullut Eväitä



Elämälle -ohjelmastamme. Johanna sai meiltä oppimateriaalitukea, eikä hänen enää tarvinnut huolehtia, mistä saisi rahat kirjoihin. Apu oli ratkaisevan tärkeä. Sen myötä hänelle avautui konkreettisesti uusi tulevaisuus: tie ammattiin ja omiin tuloihin. Samalla Johanna sai myös näkymätöntä hyvää.

– Sain kokea tunteen, että minusta kannetaan huolta. Oli ihmeellistä tietää, että on olemassa ihmisiä, jotka haluavat huolehtia oman perheensä lisäksi muistakin lapsista ja nuorista, Johanna sanoo.

VAHVA HALU AUTTAA LAPSLIA YHDISTÄÄ JÄSENIÄMME

Paikallisyhdistyksissä toimivia jäseniä yhdisti vahva halu auttaa erityisesti oman alueen lapsia ja vahvistaa lasten oikeuksia.

”Haluan vaikuttaa lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämiseen. Pelastakaa Lapset on minulle sopiva järjestö toimia jäsenenä.”

Pelastakaa Lasten paikallisyhdistyksissä oli vuonna 2019 jäseniä 4155. Jäsenyytemme sai jäsenkyselyssä erinomaisen arvosanan ja enemmistö vastanneista kertoi suositteluvansa jäsenyyttä kernaasti muille. Jäseneksi liitytään useimmiten siten, että ystävä tai tuttava pyytää mukaan toimintaan. Innostus tarttuu.

Jäsenet toimivat valtakunnallisesti 76 paikallisyhdistyksessä. Paikallisyhdistysten monipuolinen avustustoiminta, etenkin lasten ja nuorten koulunkäynnin ja harrastamisen tukeminen, olivat yhdistysten laajimmin toteuttama toimintamuoto. Yhdistysten jakamia avustuksia sai yhteensä noin 4500 lasta ja nuorta.

Yhdistykset järjestivät vuoden aikana lähes 200 erilaista tapahtumaa; konsertteja, elokuvailtoja, luentoja, lastenjuhlia, jopa muotinäytöksiä. Tapahtumia järjestettiin niin virkistykseksi lapsiperheille kuin myös



varainhankinnallisista syistä. Yhdistykset järjestivät myös kerhoja, leirejä ja vertaisryhmiä. Lisäksi yhdistykset tekivät aktiivista yhteistyötä eri toimijoiden ja päättäjien kanssa vaikuttaen omassa kunnassaan myönteisesti lasten asioihin.

Osa paikallisyhdistyksistä kiinnostui Pelastakaa Lasten valmiustyöstä (enemmän sivulla 25) ja keskittyivät toiminnan kehittämiseen omalla alueellaan.

Yhdistysten toiminta tavoitti vuoden aikana yli 20 000 lasta ja aikuista.

NUORET VIIHTYVÄT LASTENKODEISSAMME

”Henkilökunnassa on kivoja aikuisia, hauskoja ja mukavia, joiden kanssa tullaan hyvin tai ihan hyvin juttuun.”

- Erityisnuorisokoti Pärskeessä asuva nuori

Palveluyksikkömme kattaa viisi sijaishuollon yksikköä ja kaksi perhekuntoutusyksikköä. Näiden työryhmissä jatkoimme vahvaa kehittämistyötä, jotta lapsen osallisuus, toimijuus ja turvallisuuden tunne vahvistuvat edelleen.

Pesäpuun kokemusasiantuntijat kävivät suorittamassa vertaisarvioinnin erityisnuorisokoti **Pärskeessä** ja teimme suunnitelman siitä, että arvoinnit jatkuvat vuodelle 2020 jokaisessa sijaishuollon yksikössä.

Nuoret kuvasivat ihmisiä ja ilmapiiriä Pärskeessä seuraavasti: *”Omaohjaajan kanssa shoppaillaan, käydään ulkona syömässä ja spessuissa paikoissa.”*

Tunteitakin saa nuorten mielestä näyttää: *”Kiukkuisena ei tosin saa käyttäytyä väkivaltaisesti, mutta aikuisia saa kyllä halata.”*

Pärske sai vertaisarvioinnissa kaikkiaan hienot 4,5 tähteä viidestä!

KOTIIN TEHTÄVÄ PERHEKUNTOUTUS

Kotiin tehtävän perhekuntoutuksen piirissä toteutettiin yhteiskehittämishanke Kauniaisten kaupungin kanssa.

Hankkeessa työskenneltiin vuoden aikana yhteensä seitsemän perheen kanssa, joista kolme perhettä oli maahanmuuttajataustaisia. Perheiden lapset olivat iältään 0 – 15 vuotiaita. Jokaisen perhekuntoutustapaamisen jälkeen asiakkailta pyydettiin välitöntä palautetta. Ohessa esimerkkejä lasten palautteesta:

”Oli todella hauskaa kun pelasimme ja söimme jäätelöä ja kaikilla oli hauskaa.”

”Tänään oli hauska koska grillasimme makkaraa ja söin lihapullat, ne olivat hyvää ja toivon lisää tätä ja X muista että mä haluaisin taas mennä jäätelölle kiitos tästä päivästä kiitos.”

NUORTEN ITSENÄISTYMINEN

Pelastakaa Lasten strategian mukaisesti aloitimme uuden toimintamuodon nuorten nivelvaiheiden turvaamiseksi. Saimme rekrytoitua kaksi ammattilaista nuorten itsenäistymisen tukeen. Selvisi se, että nuorten saamalle tuelle oli todella suuri tarve.

PERHEHOITAJILLE SAATIIN MONIAMMATILLINEN TUKI

Sijaisvanhemmat kokivat, että heidän toiveitaan oli kuunneltu ja, että he saattoivat hyvin vaikuttaa siihen, millaista tukea tarvitsivat.

Pelastakaa Lasten perhehoitajien saamaa ammatillista tukea vahvistettiin palkkaamalla kaikkiin perhehoitoa antaviin aluetoimistoihin perheohjaajia sosiaalityöntekijöiden rinnalle. Sosiaalityöntekijä arvioi ja suunnitteli perhehoitajalle annettavaa tukea yhteistyössä lapsen asioista kunnassa vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa.

Järjestömme sosiaalityöntekijän työtehtävänä oli vastata laajemmin perhehoitajan vanhemmuuden tukemisesta ja yhteistyön tekemisestä eri viranomaisten kanssa lapsen kuntoutumisen tuen varmistamiseksi. Jokaiselle perheelle tehtiin perhehoidon tuen suunnitelma, joka auttoi työn tavoitteiden asettamisessa ja työnjaossa eri ammattikuntien välillä.

Perheohjaajan tehtävänä oli olla sijaisperheen hoito- ja kasvatustukena arjessa sekä työskennellä lapsen läheisverkoston kanssa. Lisäksi kolmessa aluetoimistossa mahdollistui perheterapeuttisten keskustelujen käyminen perheiden tarpeiden mukaisesti. Kaikissa aluetoimistoissa oli konsultoiva lapsi- tai nuorisopsykiatri, joka oli moniammatillisen tiimin jäsen ja konsultoi työryhmää.

Moniammatillinen tiimi mahdollisti perheen tilanteen ja yksilöllisen tarpeen mukaisen tiiviin ja tavoitteellisen työskentelyn tilaajan antamissa puitteissa. Perheohjaajilla oli mahdollisuus vierailta perheissä useita kertoja kuukaudessa, jolloin perheenjäsenet tulivat aidosti tutuiksi, jonka seurauksena heidän oli helpompaa ottaa yhteyttä työntekijään. Yhteydenpitoa olivat perhehoitajien kanssa ollut lähes viikoittain tai useita kertoja kuukaudessa. Perhehoitajien antaman palautteen perusteella he olivat erittäin tyytyväisiä saamaansa tukeen, joka oli auttanut heitä toimimaan sijaisvanhempana.



Pelastakaa Lapset ry:n perhehoidon tuen piirissä oli valtakunnallisesti 142 lasta, jotka asuivat 108 sijaisperheessä.

YHÄ USEAMPI INNOSTUI LOMAKOTITOIMINNASTA

Lapset kokevat lomakodit turvallisiksi. Heistä kivointa oli kaikenlainen tekeminen.

Vuoden 2019 alussa käynnistettiin lomakotikampanja, jonka tavoitteena oli saada toimintaan mukaan entistä enemmän varhaista tukea tarvitsevien perheiden lapsia ja suunnata toimintaa vähävaraisille lapsiperheille. Lomakotitoimintaa suunnattiin niille lapsille, joilla ei ollut muuta lomaviettopaikkaa, eikä saatavilla läheisverkoston tukea tai joiden perheellä esimerkiksi taloudellisista syistä ei ollut mahdollisuuksia loman viettoon.

Toiminnasta viestittiin valtakunnallisesti ja mukaan haettiin uusia lomakoteja. Viestintä onnistuikin hyvin ja mukaan toimintaan saatiin yhteensä 83 uutta lomakotia eri puolilta Suomea. Kaiken kaikkiaan lomakoteja oli kesällä 2019 yhteensä 158.

Lapset viettivät aikaa lomakodeissa yhteisen sopimuksen mukaisesti muutamasta päivästä viikkoon. Lapset olivat iältään pääsääntöisesti 4 – 15-vuotiaita. 67 prosenttia lapsista oli 7 – 12-vuotiaita.

Lomakotikauden ajaksi aluetoimistoihin oli palkattuna yhteensä viisi uutta työntekijää, joiden työpanosta

tarvittiin erityisesti uusien lomakotien valmentamiseen sekä kullekin lapselle sopivan lomakodin löytymiseen. Määräaikaisten työntekijöiden turvin pystyttiin lomakauden aikana tapaamaan useita lapsia ja lomakoiteja. Kesän aikana pilotoitiin lapsia varten sähköinen palautejärjestelmä.

Lapsilla oli mahdollisuus antaa lomakotitoiminnasta palautetta paperisen lomakkeen rinnalla myös sähköisen linkin kautta. Palautetta sähköisen järjestelmän kautta antoi yhteensä 74 lasta.

Lasten palautteissa lomakodissa kivana asiana korostuvat erilainen tekeminen: uiminen, leikkiminen, syöminen, kalastaminen, pelaaminen, soittaminen sekä eläinten kanssa oleminen. Ikäviä asioita olivat muun muassa itäkat, ikävä, kurja ilma, nukkuminen, kaatuminen tai se, kun joutui lähtemään pois.

Kysyjimme lapsilta myös osallisuuden kokemuksista, pystyivätkö he puhumaan vapaasti ja kertomaan mielipiteensä lomakodissa. Tähän lapset vastasivat lähes sata prosenttisesti kyllä. Kysyjimme lapsilta myös, tunsivatko he olonsa turvallisiksi lomakodissa. Tähän lapset vastasivat lähes sata prosenttisesti kyllä. Suurin osa lapsista vastasi haluavansa vierailla lomakodissa uudelleen, mutta vastauksissa oli mukana myös muutama, jotka eivät halunneet lomakotiin uudelleen.

KEHITIMME TUKIHENKILÖ- JA SPORTTIKUMMI-TOIMINTAA YHDESSÄ LASTEN KANSSA

Lapset kokevat aikuisen ystävän itselleen erityiseksi.

Toiminnassa mukana olleet lapset kertoivat tutkimushaastatteluissa ja yhteiskehittämispäivissä mikä toiminnassa ja suhteessa tukihenkilöön tai sporttikummiin oli hänelle merkityksellistä.

Lasten kokemusten mukaan toiminta vahvisti lapsen arjen osallisuuden toteutumista. Toimiminen tukihenkilön tai sporttikummin kanssa antoi lapselle uusia kokemuksia. Luottamuksellinen ja vastavuoroinen suhde mahdollisti nähdäksi ja kuulluksi tulemisen kokemuksia sekä tunteen omasta merkityksellisyydestä. Nämä kaikki yhdessä vahvistivat lapsen omaa toimijuutta.

Kokosimme näistä lapsille merkityksellisistä asioista toimintaa ohjaavat lasten laatukriteerit. Kriteerien perusteella olemme kehittämässä vapaaehtoisille uudenlaista valmennuskonseptia.



”Ole minusta kiinnostunut ja tutustu minuun huolella”



”Näe minut sellaisena kuin olen”



”Anna minulle aikaasi ja uusia kokemuksia”



”Ole jutuissa mukana ja tee yhdessä minun kanssa”



”Tue minua, jos minulla on paha mieli tai kurja olo”

VOIMAA ELÄMÄÄN!

Juuso ja Aaron käyvät yhdessä kuntosalilla. Se, että tutustuminen tapahtuu tekeminen kautta, sopii heille mainiosti. Sovitut tapaamiset motivoivat sekä treenaamista että opiskelua.

Aaron, 13, huokaisee, ettei häntä alkuunsa paljon kiinnostanut kuraattorin idea sporttikummista koulumotivaation nostattajana. Pojalla oli aiempaa kokemusta lomakodista ja tukiperheestä, joissa kontaktit olivat jääneet muutama kertaan. Ujo poika ei tuntenut halua tutusta taas johonkin uuteen tyyppiin. Äiti **Tiina** tuumi kuitenkin toisin, että mielekäs harrastus saattaisi antaa puhtia pojan muullekin olemiselle. Aaron ilmoitti, että häntä kiinnostaa sitten vain punttisalitreeni, eikä mikään muu.

Juuso, 31, puolestaan kaipasi elämäänsä sekä salitreeniä että merkityksellistä toimintaa. Juusolla on vankka voimaharjoitteluosaaminen, sillä hän on aloittanut salitreenin veljensä, moninkertaisen korkeushypyn Suomen mestari **Osku Torron** seurassa. Niinpä Juuso tarjosi omana osaamisenaan Sporttikummi-toimintaamme punttisalitreeniä. Näin he kohtasivat.

– Ollaan molemmat ujoja, niin ehkä sen takia tullaan hyvin toimeen, miettii Aaron.

– Itse olin ilahtunut siitä, kuinka vaivattomasti Aaron kanssa vuorovaikutus toimi. Olin vähän pelännyt, että joudun yksin kannattelemaan yhteyttä lapseen. Turhaan. Aaron kertoi ja kyseli, joten aloimme saman tien keskustella yhteisen treenaamisen perusteista.

Aaron kulkee salille bussilla. Juuso moottoripyörällä.

– Olen alkanut pitää siitä tunteesta, kun aamulla kroppassa tuntee edellispäivän treenin. Salipäivän jälkeen ei tarvitse miettiä, nukuttaako illalla, myöntää Aaron. Kevätkauden he treenasivat kerran viikossa.

– Syksystä alkoi uusi rytmi: joka toinen viikko kaksi treenikertaa ja joka toinen yksi. Kehittyminen vaatii enemmän käyntejä, joten tapaamme useammin. Treenaamme itseämme varten mutta toistemme seurassa. Aaron on reipas treenaaja, häntä ei tarvitse patistaa. Teemme joka käynnillä koko kropan sarjan. Minä valvon ja opastan Aaronia. Hän on juuri sopivan ikäinen omaksumaan oikean tekniikan.



KUVA: HANNU RAINAMO

Sporttikummitoiminta on parhaimmillaan sitä, että aikuinen uskaltaa ottaa lapsen tasavertaisena ystäväkseen. Juuso Torron ja Aaron Kauniston ystävyydessä sekoitellaan aikuisen elämäkokemusta nuoren elämän ihmettelyyn. Se on varsin hyvä setti, punttisalikaverit toteavat.

– Nykyisin saatan käydä lenkillä välipäivinä tai tehdä jokin omaehtoisen lihasharjoituksen kotona, Aaron lisää. – Eivät reaaliaineet koulussa ole sen kiinnostavampia kuin aiemminkaan, mutta olen itse pirteämpi, niin tylsät aineet eivät tunnu enää yhtä puuduttavan tylsiltä.

Juuso toteaa vakavalla naamalla, että flunssan tai muun esteen sattuessa panostetaan massakauteen. Hiljaisuus.

– Niin, Juuso jatkaa, edelleen ilme vakavana. – Käydään syömässä vastapaistetut munkit ja juttelemassa tulevista harjoituksista.

Aaronin pokka pettää.

Ryppyotsaiseksi ei näiden kavereiden yhteiselo voi nimittää. Huumori on hallittua mutta alati läsnä olevaa.

35 VUOTTA KANSAINVÄLISEN ADOPTION ASIANTUNTIJUUTTA

Vuoden 2019 päättyessä palvelumme kautta oli saanut kaiken kaikkiaan pysyvän perheen 1871 lasta.

Ensimmäisen kerran kautta aikain asiakasnamme oli enemmän adoptoituja, jotka etsivät juuriaan, kuin uusia adoptiolasta toivovia perheitä.

Kansainvälinen adoptiopalvelu teki vuoden 2019 aikana adoptioyhteistyötä uusissa adoptioprosesseissa Thaimaan, Filippiinien, Kiinan ja Bulgarian kanssa. Suomalaiset perheet hyväksyivät 19 lapsiesitystä adoptiopalvelumme kautta koskien lapsia, joiden adoptioprosesseja Suomeen edistettiin lapsen syntymämaan, Suomen adoptiolain sekä Haagin adoptiokonvention mukaisten periaatteiden mukaisesti. Lapsen syntymämaan lastensuojelu- ja adoptioviranomaiset vastasivat lapsen taustojen ja adoptiotarpeen selvittämisestä. Vastaanottavana maana Suomi ja **Pelastakaa Lapset** adoptiopalvelunantajana tarjosivat kohdemaalle adoptionhakijoita, joilla oli Suomessa myönnetty adoptiolupa sekä hyvät valmiudet lapsen vastaanottamiseen ja tukemiseen perheessä.

KAIKKILLE LAPSILLE EI LÖYDY PERHETTÄ

Adoptiopalvelun kautta saatiin tietoa siitä, keitä olivat ne lapset, joille ei löydetä perhettä omassa syntymämaassaan. Tyypillisesti tässä ryhmässä ovat iältään leikki-ikäiset ja tätä vanhemmat yksittäiset lapset, erikokoiset sisarusparit sekä lapset, joilla on hoitoa tai kuntoutusta vaativia diagnooseja, joita ei kyetä lapsen syntymämaassa lapselle turvaamaan.

Kansainväliseen adoptioon tulevilla lapsilla oli kotimaan lastensuojelun lapsiin verrattavia kasautuvia sosiaalisia ongelmia, kuten biologisten vanhempien päihde- ja mielenterveysongelmia. Lapsen lähtökohtiin oli vaikuttanut mahdollisesti jo sikiöaikaiset altistukset sekä biologisen äidin vaikea elämäntilanne ennen ja jälkeen synnytyksen.

Lasten syntymämaissa saattoi kyllä olla omia perhesijoituksen vaihtoehtoja, mutta niitä ei ollut siinä määrin, että kaikkia adoption tarpeessa olevia lapsia pystyttäisiin auttamaan.

KUMPPANUUSYHTEISTYÖ

Toimintavuoden aikana osallistuimme Thaimaasta lapsen adoptoiville perheille järjestettyyn juurimatkaan 9. *Native Land Visit* -tapahtuman yhteydessä. Juurimatka on osa kansainvälisen adoption jälkipalvelua. Tapahtumaa isännöi Thaimaan valtiollisen adoptioviranomaisen **DCY. Child Adoption Center** piti tapahtuman yhteydessä yhteistyökumppaneilleen laajan yhteistyökokouksen ”*Lessons Learned on International Adoption: 40 years of practice for Thai children in adoptive families*”. Kokoukseen osallistui kaksi järjestöme kansainvälisen adoption työntekijää.

Osallistuimme myös Filippiinien valtiollisen adoptioviranomaisen **ICAB:n** järjestämään 15. *Global Consultation* -konferenssiin, jonka teemana oli ”*Identifying the Needs of Children in Inter-country Adoption*”.

Toimintavuoden aikana yhteistyösuhteita ylläpidettiin myös vierailamalla Bulgariassa sekä Kiinassa.

ADOPTION JÄLKIPALVELULLE KOVA KYSYNTÄ

Venäjältä, Kiinasta, Thaimaasta, Filippiineiltä, Sri Lankasta ja Kolumbiasta aikanaan adoptiopalvelumme kautta adoptoiduista useat osallistuivat adoption jälkipalveluun. Jälkipalvelussa adoptoidut ja heidän perheensä käsitelivät adoptioon liittyviä tietoja, toivoivat tukea ja ohjausta tietojen etsimiseen ja käsittelyyn muun muassa liittyen taustatiedusteluihin ja juurimatkoihin.

Jälkipalvelun asiakasmäärä (99) nousi ensi kertaa korkeammaksi kuin rekisteröityjen adoptionhakijoiden lukumäärä (85). Jälkipalvelutyön kautta kansainväliset adoptioprosessit tulevat tarkasteluun erityisesti lapsen/nuoren näkökulmasta ajatellen sitä, mitä tarpeita adoptoidulla itsellään on käsitellä ja saada itseään koskevaa tietoa adoptioprosessista.



ASIAKASTILAISUUDET VUONNA 2019

Kansainvälinen adoptioprosessi -infotilaisuuksia järjestettiin kahdeksan, *Kohdemaa-infotilaisuuksia* kuusi.

Lapsen kohtaaminen hakumatkalla -työpajoja järjestettiin kaksi.

Adoptiolapsen terveydentila -luentopäiviä järjestettiin kaksi.

Adoptiopalvelun odottajien iltaan saatiin hyvin mukaan adoptionhakijoita.

Edellisvuosina lapsen saaneiden perhetapahtuma kokosi yhteen iloisia lapsia ja vanhempia.

Yhteistyössä kahden muun adoptiopalvelunantajan kanssa järjestettiin uusi koulutuspäivä *Adoptiovanhemmuuteen kasvaminen – adoptiolapsen tarvitsevuuden kohtaaminen*, joka tavoitti 120 henkeä, adoptionhakijoita, adoptiovanhempia ja adoptiolapsia työssään kohtaavia ammattilaisia.

Lisäksi järjestettiin *Adoptiokahvila*-toimintaa. Jälkipalveluvastaava osallistui adoptiovanhempien verkostoitumisristeilyn toteuttamiseen, jossa aiheina olivat muun muassa adoption jälkeinen tuki ja adoptiopalvelun kautta annettava jälkipalvelu.

VAIKUTTAMISTYÖTÄ

Adoptiopalvelu jatkoi aktiivista vaikuttamistyötä niin kotimaisissa kuin kansainvälisissä adoptiotyön verkostoissa.

Adoptiopalvelumme oli edustettuna muun muassa adoptiolautakunnan täysistunnon kokoonpanossa, suomalaisten palvelunantajien kokouksissa ja adoptioverkostossa.

Adoptiopalvelumme vaikutti aktiivisesti **Pohjoismaisen adoptio neuvoston** (Nordic Adoption Council -**NAC**) toimintaan. Kansainvälisen adoptiopalvelun päällikkö toimi NAC:n puheenjohtajana ja aluetoiminnan johtaja neuvoston varajäsenenä.

Adoptiopalvelun päällikkö oli aktiivisesti mukana myös **Suomen EurAdoptin** neuvostossa.



KEHITTÄMISTYÖN AJATUKSILLA SAATU LAPSET JA NUORET INNOSTUNEESTI MUKAAN

Lapsia kuuntelemalla saatoimme tehdä näkyväksi sen, mikä lapsen näkökulmasta auttoi ja tuki häntä erilaisissa elämäntilanteissa ja toi hyvinvointia arkeen.

Kehittämiskokeilumme osoittivat, että kaikenikäiset ja kaikenlaiset lapset voidaan ja kannattaa kutsua mukaan palvelujen ja toimintojen ideointiin, kehittämiseen ja arviointiin yhdessä heille tärkeiden aikuisten kanssa. Lasten kohtaaminen tapahtuu parhaiten tutustumisen ja leikkisyyden kautta, antamalla lapselle tietoa ja kysymällä palautetta.

Kehittämisessä mukana olleet lapset kokivat toiminnan hauskana ja tärkeänä. Heidän kokemuksensa mahdollisuuksista vaikuttaa parantavasti ja mielikuva itsestä osaavana selkeytyi.

Lasten ja nuorten osallisuutta ja uusia toimintatapoja luotiin *Arjesta voimaa-* ja *Digitaalinen sosiaalityö* -hankkeissa.

ARJESTA VOIMAA

Mukana kehittämistyössä oli 3 – 12 -vuotiaita lapsia ja heille tärkeitä aikuisia yhteensä 280.

Hankkeessa toteutettiin osallisuuden ja myönteisen tunnistamisen kehittämiskokeiluja. Hanketta toteutettiin muun muassa varhaiskasvatuksessa, lasten vapaa-ajan yhteisöissä, päihde-, ero- ja perheväkivalta- ja perhesosiaalityön palveluissa sekä **Pelastakaa Lasten** ehkäisevissä toiminnoissa.

Kehittämistyössä tuli näkyväksi, mitä myönteinen tunnistaminen vaatii, miten se saadaan toimimaan ja kuinka lasten osallisuutta voidaan vahvistaa. Tunnistimme myös toimintatapoja ja rakenteita, jotka estävät myönteisen tunnistamisen mukaisen toiminnan.

Lähtökohtaisesti yksittäiset työntekijät tarkastelivat aktiivisesti omaa toimintaansa. Yhteisöissä taas sovittiin uudenlaisista, osallisuutta vahvistavista ja erilaisuutta kunnioittavista toimintatavoista. Yksilöiden ongelmien sijaan huomio kiinnitettiin koko yhteisöstä ja jokaisesta lapsesta löytyviin voimavaroihin ja vahvuuksiin.

Muutoksen näkökulmasta kehittämistyössä tärkeintä oli kokonaisuus; lasten, perheiden, työntekijöiden, johdon, hallinnon ja tutkijoiden mukanaolo.

Kehittämisessä käytetyt ja toimintaa varten luodut lapsikeskeistä työtä vahvistavat välineet ja toimintatavat koottiin materiaaleiksi *Lapsilta opittua* -verkkosivuille. Yhdessä lasten ja aikuisten kanssa ideoituja ja testattuja työkaluja voi soveltaa moniin eri toimintaympäristöihin.

DIGITAALINEN SOSIAALITYÖ LASTEN JA NUORTEN TUKENA - KYSY LASTENSUOJELUSTA KOKEILU

Lapsille ja nuorille suunnattua lastensuojeluun liittyvää viestintää on vähän. Kuitenkin, kun lastensuojelu tai sen tarve koskettaa omaa elämää, herää paljon kysymyksiä.

Digisosaalityö-hankkeessa havaittiin, että lapsilla ja nuorilla oli kysyttävää lastensuojelusta, mutta myös vahvoja ennakko-oletuksia. Heillä oli myös väärää luuloja.

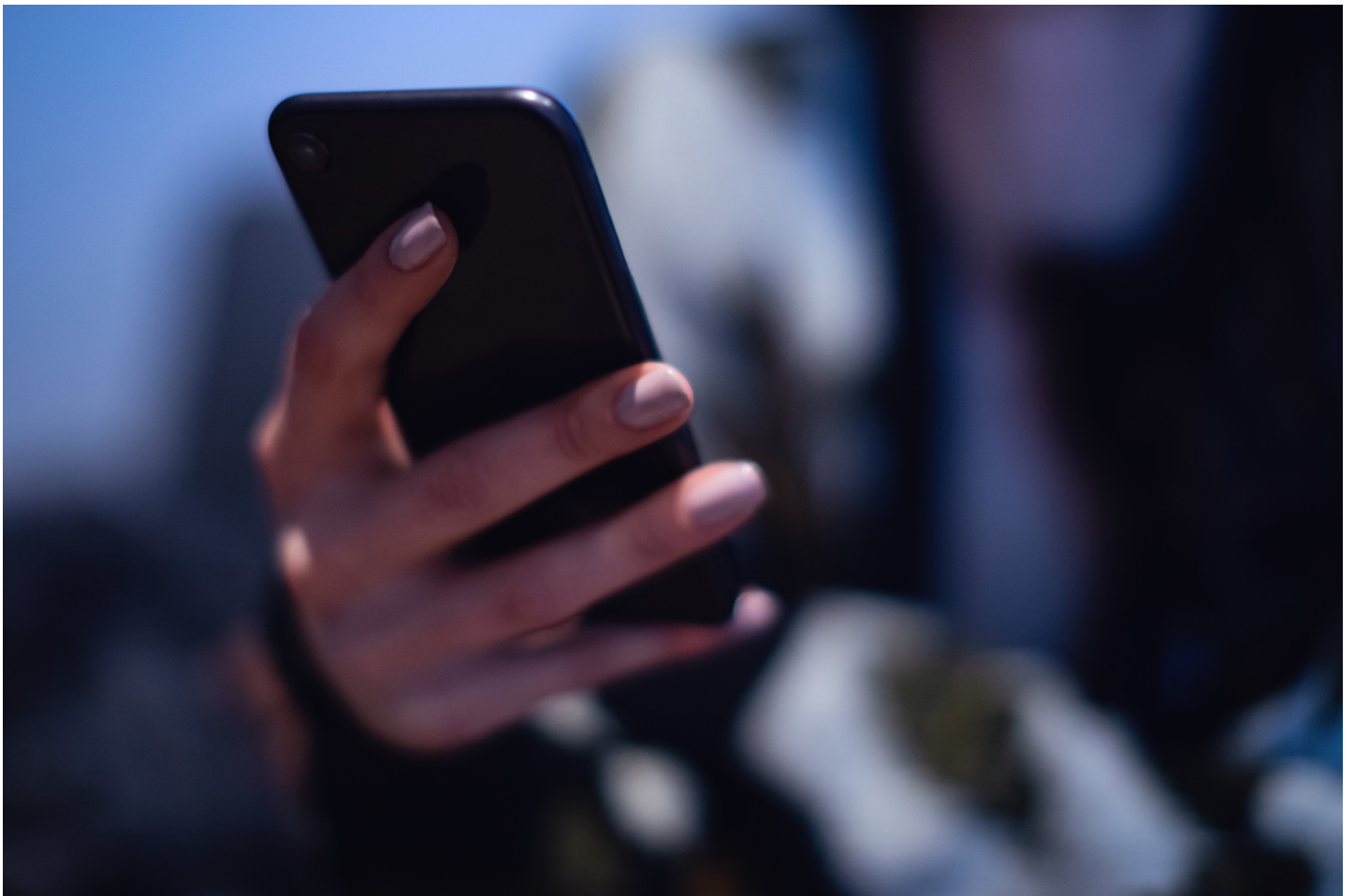
Kokeilua kehitettiin yhdessä nuorten kanssa. Loimme Kysy lastensuojelusta -Instagram-kanavan, jonka kautta oli mahdollista lähettää lastensuojeluun liittyviä kysymyksiä nimettömästi. Kysymyksiin vastattiin videoilla julkisesti. Kanavan ainutlaatuisuus oli juuri siinä, että lapset ja nuoret määrittelivät kysymyksillään, mitä asioita kanavalla käsiteltiin.

Kanavalla kerätyn palautteen perusteella kanava tavoitti lastensuojelun asiakkaana olevia lapsia ja nuoria, mutta myös niitä lapsia ja nuoria, jotka eivät olleet minkään tukitoimen tarpeessa. Palautteet olivat pääsääntöisesti positiivisia. Lapset ja nuoret pitivät hyvänä sitä, että he saivat tietoa ja moni kertoi oppineensa uutta. Myös ammattilaisilta tuli hyvää palautetta kanavasta, ja he kertoivat, että saattoivat hyödyntää videoita omien asiakkaidensa kanssa. Negatiiviset palautteet liittyivät vastausten viiveeseen. Palvelun markkinointi toi aina kertaryppäänä paljon kysymyksiä, ja siksi vastausta joutui odottamaan pitkään.

Kokeilu jatkuu vuonna 2020, jolloin vastausviivehaaste pyritään ratkaisemaan.

Vuoden 2019 aikana kysymyksiä vastaanotettiin 80 kappaletta. Vastausvideoita katsottiin tuhansia kertoja. Kysymykset käsittelivät hyvin erilaisia asioita koulukiusaamisesta, kodin ongelmiin, lastensuojelun järjestelmää koskeviin kysymyksiin ja lastensuojelussa koettuihin epäkohtiin.

Kanavan kehittämisestä tehty raportti löytyy Digisosaalityö-hankkeen verkkosivuilta.



JÄRJESTÖMME ON YKSI MAAN JOHTAVISTA LASTEN DIGIARJEN TUNTIJOISTA

Pelastakaa Lasten Digitaalisen hyvinvoinnin ja lapsen oikeuksien tiimi kohtasi verkossa nuoria yli 17 000 kertaa, opasti lapsia ja aikuisia nettiturvallisuusasioissa ja koulutti ammattilaisia kohtaamaan verkon ääri-ilmiöitä.

RADICALWEB

Pelastakaa Lapset aloitti vuonna 2019 *RadicalWeb*-hankkeen, jonka tarkoituksena on puuttua verkkoympäristöissä ilmenevään ääriajatteluun ja radikalisoitumiseen. Hankkeen pääpaino oli ympäri Suomea toimivien nuorisotyöntekijöiden sekä nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten kouluttaminen.

Ääriajattelu ja radikalisoituminen ovat uhka nuorten hyvinvoinnille ja rikkovat heidän oikeuksiaan. Tämän takia on merkittävää, että nuorten kanssa toimivat ammattilaiset tunnistavat ilmiön ja osaavat puuttua siihen. Koulutuksille oli runsaasti kysyntää. Vuoden aikana koulutettiin yhdessä aluehallintoviraston

kanssa kaikkiaan 288 nuorten parissa työskentelevää ammattilaista, laadittiin selvitys verkossa ilmenevästä radikalisoitumisesta ja verkostoiduttiin aiheen parissa työskentelevien suomalaisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa.

Hanke on osa sisäministeriön koordinoimaa kansallista väkivaltaisen ekstremismin ennalta ehkäisytoimenpideohjelmaa ja sai **OKM:n** jatkorahoituksen vuosille 2020-21.

MOMIO – UUSI DIGITAALINEN NUORISOTYÖN ALUEVALTAUS

Netari aloitti toimintansa uudessa palvelussa, **Momiossa** tammikuussa 2019.

Momio on 7 – 13-vuotiaille suunnattu sosiaalinen media, jota pitää yllä tanskalainen yritys **Momio ApS**. Suomenkielisessä Momiossa oli kuukausittain noin 41 000 aktiivista käyttäjää, joista noin 70 prosenttia on tyttöjä.

Järjestimme Momiossa iltoja maanantaisin kello 18 – 20. Ryhmäkeskustelut tapahtuivat kunkin ohjaajan omissa virtuaalisissa huoneissa. Iltojen teemat vaihtuivat viikoittain ja nuoret saivat vaikuttaa aiheisiin muun muassa Netarin järjestämissä *Minä päätän* -illoissa.

Palvelu oli todella suosittu sekä nuorten että ohjaajien keskuudessa. Vuoden 2019 aikana Momion Netari-illoissa oli 4270 kävijää.

UUSIA KEINOJA TAVOITTAAPUA TARVITSEVAT NUORET

Reconnect-hankkeessa käynnistettiin syyskuussa *Netari WA* -WhatsApp-palvelu, jossa nuorille tarjottiin digitaalisesti matalan kynnyksen tukea viitenä päivänä viikossa. Vuoden 2019 aikana kohtasimme 40 nuorta, kohtaamisten pituuden vaihdeltaessa nuorten tarpeista riippuen yhdestä päivästä kolmen kuukauden mittaiseen rinnalla kulkemiseen.

Nuoret ottivat palveluun yhteyttä esimerkiksi ihmisuhteisiin, kiusaamiseen sekä fyysiseen tai psyykkiseen terveyteen liittyen. Nuorten palautteen perusteella keskusteleminen oli helpottanut oloa, auttanut pohtimaan ratkaisuja haastaviin elämäntilanteisiin sekä tukenut ja rohkaissut hakeutumaan kasvokkaisen avun piiriin. Kiitosta saivat nopeat vastausajat sekä se, että palvelu toimi nuorille luontevalla ja helposti käytettävällä alustalla.



NETARI^{WA}

LAPSIIN KOHDISTUVA SEKSUAALIVÄKIVALTA NOUSI YLEISEEN TIETOISUUTEEN

Kykenimme vastaamaan mediatulvaan. Pelastakaa Lasten asiantuntijat antoivat lukuisia mediahaastatteluja ja konsultaatiota liittyen lapsiin kohdistuvaan seksuaaliväkivaltaan.

Julkisuudessa näkyneet lapsiin kohdistuvat seksuaalirikokset toivat esiin laajemman tarpeen lasten parissa toimivien ammattilaisten lisäkoulutukselle seksuaaliväkivaltaan liittyvissä kysymyksissä. Myös huoltajat toivoivat lisää tietoa lapsiin kohdistuvasta seksuaalisesta häirinnästä, houkuttelusta ja seksuaaliväkivallasta ja siitä, miten keskustella aiheesta lasten kanssa.

KOULUTUSTA

Pelastakaa Lasten asiantuntijat vastasivat koulutuksen tarpeeseen jakamalla tietoa aiheesta, turvataidoista ja lapsen oikeudesta suojeluun lapsille itselleen, heidän huoltajilleen ja eri alojen ammattilaisille. Tapahtumia järjestettiin eri puolilla Suomea 18. Eri ammattiryhmiä järjestettiin 17 koulutustilaisuutta, joihin osallistui tuhansia ammattilaisia.

OPAS LAPSILLE

Pelastakaa Lapset julkaisi *Kehoni on minun* -oppaan aikuisille. Opas tarjoaa ohjeita ja apua siihen, miten lapsiin kohdistuva seksuaaliväkivalta ja turvataidot voidaan ottaa lasten kanssa puheeksi. Opas sai positiivista palautetta erityisesti lasten parissa toimivilta ammattilaisilta.

NETTIVIHJE

Vuonna 2019 Pelastakaa Lasten **Nettivilhje** palvelu vastaanotti noin 3000 vihjettä lapsiin kohdistuvasta seksuaalisesta houkuttelusta, seksuaaliväkivallasta digitaalisessa mediassa tai verkossa kiertämään lähteistä lasten alastonkuvista.

Yhdessä kansainvälisten toimijoiden kanssa Pelastakaa Lapset käyttää uusinta teknologiaa katkaistakseen lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavien kuvien ja videoiden leviämisen verkossa.

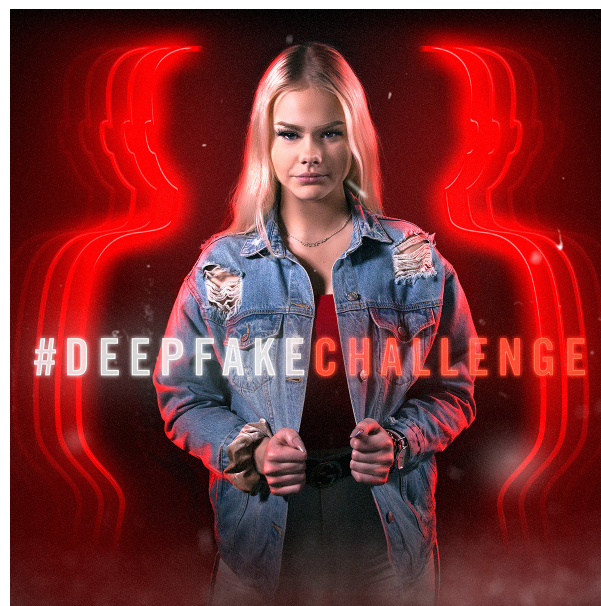
Pelastakaa Lapset toimii osana kansainvälistä **IN-HOPE** -vihjepalveluverkostoa ja tekee yhteistyötä **Project Arachnid**:issa.

Pelastakaa Lapset on kansainvälisen **Ecpat**-verkoston kansallinen edustaja Suomessa. *Lasten suojelu ja Net-tivihje* -toiminta koordinoi yhteistyötä, sillä verkoston tavoitteena on lopettaa lapsiin kohdistuva seksuaaliväkivalta.

OSALLISUUS

Pelastakaa Lasten asiantuntijat tekivät myös aktiivista vaikuttamistyötä ja osallistuivat muun muassa *Väkivallaton lapsuus - Toimenpidesuunnitelma lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisystä 2020-2025 tuottamiseen*, kirjoittaen luvun seksuaalisesta häirinnästä, houkuttelusta ja seksuaaliväkivallasta digitaalisessa mediassa.

Lisäksi Pelastakaa Lasten asiantuntijat jakoivat vuoden 2019 aikana seksuaaliväkivaltaan liittyvää asiantuntemustaan myös kansainvälisissä konferensseissa ja verkostoissa.



Pelastakaa Lasten **#DeepFakeChallenge**-kampanja lisäsi lasten ja nuorten tietoisuutta verkon valesisällöistä. Kampanja huipentui kampanjavideon ensi-iltaan Tubecon 2019 päälavalla, jonka jälkeen kampanjavideota esitettiin MTV3-kanavalla. Lisäksi kampanjaan kuului TikTokiin suomalaistahti Jennifer Kälidin tähdittämä tanssihaaste turvallisemman internetin puolesta.

LASTEN JA NUORTEN TURVALLISUUS KESKIÖSSÄ ÄKILLISISSÄ HÄIRIÖTILANTEISSA

Pelastakaa Lapset lujitti kattavasti kriisivalmiuttaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi häiriötilanteissa.

Alueellisen ja paikallisen valmiusverkoston rakentaminen edistyi hyvin vuoden aikana. Jatkoimme edellisvuoden malliin varautumista lapsia ja perheitä koskettaviin suuronnettomuus- ja häiriötilanteisiin. Osallistuimme valmiusharjoituksiin, koulutimme henkilökuntaa ja vapaaehtoisia, ja vaikutimme yhteistyöverkostoihin.

UUSIVAPAAEHTOISUUDEN MUOTO

Pelastakaa Lasten paikallisyhdistysten vapaaehtoiset innostuivat kriisivalmiudesta uutena vapaaehtoisuuden muotona. Osa paikallisyhdistyksistä nimesi yhdistykseensä kriisivalmiusvastaavat. **Naisten Valmiusliiton** sekä **Vapaaehtoisen pelastuspalvelun** alueelliseen ja paikalliseen toimintaan nimettiin edustajia. Ensimmäistä kertaa osa paikallisyhdistyksistä sisällytti kriisivalmiuden myös toimintasuunnitelmaansa.

Lisäksi Pelastakaa Lasten aluetoimistot nimesivät alueellisia kriisivalmiusvastaavia, joiden toimenkuvaa tarkennetaan tulevana vuonna.

UUSI KOULUTUSKOKONAISUUS

Uusi Lapsen kohtaaminen kriiseissä koulutuskokonaisuus pilotoitiin *Yhdessä lasten tueksi* -hankkeen kanssa. Koulutuksia järjestettiin omalle henkilökunnalle, Naisten Valmiusliiton NASTA-harjoituksessa, **Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen Kotiseutuharjoituksessa**, **Suomen Partiolaisille** ja Vapaaehtoiselle pelastuspalvelulle.

KRIISICHAT NUORTEN TUKENA

Tosielämän toimintaan osallistuimme, kun kuopiolaisessa oppilaitoksessa tapahtui veitsi-isku. Pelastakaa Lapset avasi tuolloin keskustuimistolta käsin *Kriisichatin* ja päivysti **Kuopion Perheentalossa** työntekijöiden ja yhdistyksen vapaaehtoisten voimin. Tilanteessa tehtiin yhteistyötä **Suomen Punaisen Ristin** piirin valmiuspäällikön kanssa, joka koordinoi muun muassa

järjestöjen toiminnasta tiedottamista kunnalle. Samoin avasimme Kriisichatin myös, kun Oulussa ja Helsingissä tuli ilmi alaikäisiin uhreihin liittyviä seksuaalirikoksepäilyjä. Lapsilla ja nuorilla oli mahdollisuus keskustella koulutettujen aikuisten kanssa tapahtumien herättämistä ajatuksista ja tunteista.

VALMIUSHARJOITUKSIA

Pelastakaa Lapset osallistui **Etelä-Karjalan Sosiaali- ja terveyspiiri Eksoten** alueellisten valmiuskeskusten vapaaehtoisten koulutukseen ja valmiusharjoituksiin Lappeenrannassa ja Parikkalassa. Roolimme valmiuskeskuksissa oli tuottaa *Lapsi- ja nuorisoystävällinen tila -toimintaa* (LYT) työntekijöiden ja vapaaehtoisten voimin Vapaaehtoisen pelastuspalvelun jäsenjärjestönä. LYT-toiminnasta valmiuskeskuksessa tehtiin toimintaohjekortti. Uutena avauksena Pelastakaa Lapset osallistui myös Keski-Uudenmaan alueellisen valmiuskeskuksen säteilymittausharjoitukseen Nurmijärvellä.

Suomen Punainen Risti tuki Pelastakaa Lasten valmiustyötä muun muassa pitämällä valmiusharjoituksen henkilökunnalle. Lisäksi Pelastakaa Lasten Perheentalossa Kuopiossa järjestettiin sisäinen valmiusharjoitus, jossa eläydyttiin kemikaalionnettomuustilanteeseen.

Valmiustyö rahoitettiin **Jenni ja Antti Wihurin** sekä **Tiukula säätiöiden** avustuksilla ja lahjoitusvaroilla.



PAKOLAISTAUSTAISTEN PERHEIDEN JA LASTEN KANSSA JÄRJESTETTIIN TOIMINTAA JA VAIKUTETTIIN YHTEISKUNTAAN

Toimme esiin vahvan vuorovaikutuksen merkityksen hyvälle kotoutumiselle

Rakensimme yhteistyössä pakolais- ja maahanmuuttajataustaisten nuorten ja lapsiperheiden kanssa toimintoja, joilla kotoutumista pystyttiin tukemaan johdonmukaisesti ja selkeästi.

Pelastakaa Lasten työ pakolais- ja maahanmuuttajataustaisten lasten parissa painottui perheiden ja ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten kotoutumisen edistämiseen. Selvitimme ja tuimme myös pienten turvapaikanhakijalasten ja heidän vanhempiensa hyvinvoinnin edellytyksiä.

Perheiltä ja lapsilta saatua tietoa käytettiin vaikuttamistyön perustana pakolaistaustaisten lasten vastaanoton ja kotoutumisen parantamiseksi.

VERTAISTOIMINTA

Pakolaistaustaisten perheiden kaksisuuntaista kotoutumista edistettiin Oulussa ja Jyväskylän seudulla vertaisperhetoiminnalla, johon osallistui 22 perhettä. Toiminnasta valmistui myös käsikirja. Toiminnassa keskeistä oli pakolaistaustaisten ja kantaväestöön kuuluvien perheiden osallisuuden, vastavuoroisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen.

Jyväskylässä toiminnassa pilotoitiin elämyksellistä valmennusta, johon osallistuivat sekä pakolaistaustaiset että kantaväestön perheet. Kotoutumisen kokemusasiantuntijoiden kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä. Perheiden toiveiden mukaisesti järjestettiin myös lukuisia tapahtumia, kerhoja ja ryhmiä aikuisille ja lapsille.

Oulussa toteutettiin perheitä vahvistavaa taide-työskentelyä kahdeksan pakolaistaustaisen perheen kotona. Lisäksi järjestettiin kaksi taidetyöpajaa, joihin osallistui 22 henkilöä.

Toiminnan pohjalta valmistui maahanmuuttajataustaisille perheille soveltuva kuvallinen ja pelillinen hyvinvointityökalu *Elämäni pizza* -lautapeli. Kaksisuuntaisen kotoutumisen edistämiseksi keskeistä oli yhteiskehittäminen, josta laadittiin myös toimintaan osallistuneiden perheiden kanssa video.

PERHEKERHO

Joensuussa Pelastakaa Lasten **Perheentalolla** tuettiin kotoutumisen alkuvaiheessa olevia perheitä kerran viikossa kokoontuneessa somalin ja arabian kielisessä perhekerhossa. Perhekerhoon kutsuttujen asiantuntijoiden avulla tarjottiin vanhemmille tulkattua keskustelua heidän toivomistaan aiheista. Toimintaan valmenneet vapaaehtoiset toteuttivat sen aikaa toimintaa lapsille. Perhekerho järjesti myös vierailuja muun muassa **Joensuun teatteriin** ja kokkausiltoja **Martoilla**. Parhaimmillaan toimintaan osallistui jopa 40 aikuista ja lasta kerralla. Perhekerhotoiminta jatkuu vuonna 2020.

TUKIPERHETOIMINTA

Ilman huoltajaa maahan tulleille pakolaistaustaisille lapsille ja nuorille järjestettiin tukiperhetoimintaa Pirkanmaan ja Hämeenlinnan seudulla. Toiminnassa tuettiin neljätoista 15 – 21-vuotiasta nuorta. Tukiperheille järjestettiin kaksi valmennusta, joihin osallistui seitsemän perhettä, ja heitä ajatellen tuotettiin pakolaistaustaisten nuorten kanssa video, joka esitettiin myös **Refugee Film Festivaaleilla** Helsingissä marraskuussa. Nuoret tapasivat tukiperheitään keskimäärin kaksi kertaa kuukaudessa, ja heidät otettiin mukaan toiminnan kehittämiseen muun muassa keväällä järjestetyillä kehittämisspäivillä. Lisäksi tukiperheille ja nuorille tarjottiin Pelastakaa Lasten järjestämiä virkistystapahtumia. Syksyllä 2019 pidetyissä kuvatyöpajoissa kerättiin nuorten kokemuksia kotoutumisesta sekä elämästä Suomessa. Toiminta jatkuu eri puolilla Suomea palvelutoimintana.

PERHEHOITO

Kevään aikana Pelastakaa Lapset jatkoi ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten perhehoidon kehittämistä. Toiminnalla pyrittiin varmistamaan, että oleskeluluvan saanut lapsi saattoi päästä asumaan valmenettuun sijaisperheeseen ja perhe sai tähän tukea. Järjestö kehitti sijaisperheille valmennusmateriaalin, jonka pohjalta tehty valmennuksen käsikirja julkaistiin toukokuussa. Toiminta jatkuu **Es-poon kaupungin** ja **Uudenmaan ELY-keskuksen** toteuttamana.

LAPSIYSTÄVÄLLINEN TILA

Vastaanottokeskuksissa asuville turvapaikanhakijalapsille järjestettiin *Lapsiystävällinen tila* -toimintaa Oulussa ja Helsingissä. Toimintaan osallistui vuoden aikana yli 80 pääosin alle kouluikäistä lasta. Lisäksi **Helsingin vastaanottokeskuksessa** järjestettiin vanhemmille vanhempainryhmätoimintaa, jossa puhuttiin vanhemmuudesta vastaanottokeskuksessa. Lapsille toimintaa toteuttamaan valmennettiin vuoden aikana 54 vapaaehtoista seitsemässä kaksipäiväisessä valmennuksessa. Oulussa mukana oli suuri joukko yliopiston varhaiskasvatuksen vaihto-opiskelijoita. Toiminta vastaanottokeskuksissa päättyi joulukuussa 2019.

VAIKUTTAMISTYÖ

Vaikuttamistyö pakolaisteemoissa keskittyi eduskuntavaaleihin, europarlamenttivaaleihin sekä hallitusohjelma-vaikuttamiseen, joissa yhteistyötä tehtiin muiden suomalaisten ja kansainvälisten järjestötoimijoiden sekä Pelastakaa Lasten Brysselin toimiston kanssa. Lisäksi Pelastakaa Lapset järjesti lokakuussa **Tampereen Lastensuojelupäivillä** draamallisen työpajan, jolla heräteltiin osallistujia miettimään kotoutumisen vaikeuksia. Joulukuussa järjestö osallistui **Erätauko-säätiön** Erätaukoviikkoon *Lapsuus paossa* -aiheisella keskustelulla, jossa oli mukana virkamiehiä, asiantuntijoita, toimittajia sekä pakolaistaustaisia nuoria ja perheitä.

Toimintoja oli toteuttamassa neljä hanketta – **Yhteisöllinen kotoutuminen, Tukiperhe kotouttaa, Perhehoito kotouttaa! ja Yhdessä lasten tueksi** – joita rahoittivat EU:n turvapaikka- ja kotouttamisrahasto **Amif, STEA, Työ- ja elinkeinoministeriö** sekä yksityislahjoittajat.



Intian Dungarpurissa elävä **Asha** joutui lapsityöläiseksi isänsä kuoltua. Tuimme perhettä pääsemään sosiaaliturvan piiriin ja Asha pääsi palaamaan opintojensa pariin.
 KUVA: PELASTAKAA LAPSET

TULOKSIA LASTEN HYVÄKSI MAAILMANLAAJUISESTI

Vuonna 2019 Pelastakaa Lapset toimi lasten hyväksi 117 maassa eri puolilla maailmaa.

Työmme lasten eloonjäämisen, kehityksen ja kasvun edistämiseksi turvallisessa ympäristössä tavoitti suoraan yli 38,7 miljoonaa lasta. Kansainvälisen kattojärjestön sekä 30 kansallisen jäsenjärjestön tekemä työ saavutti lisäksi 29,1 miljoonaa aikuista. Välillisesti tavoitimme yli 267,9 miljoonaa ihmistä, joista 105,4 miljoonaa on lapsia.

Työmme tavoitteena on varmistaa se, että yksikään alle viisivuotias ei menehtyisi ehkäistävissä oleviin syihin. Kaikkien lasten tulee saada laadukasta perusopetusta ja lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa ei saa enää suvaita.

Kaikissa kriiseissä niin aseellisissa konflikteissa kuin luonnonkatastrofeissakin, lapset ovat kaikkein haavoittavimmassa asemassa. Vuonna 2019 Pelastakaa Lapset -liike vastasi lasten ja heidän perheidensä hätään yli 130 katastrofissa tavoittaen yli 9,5 miljoonaa lasta ja 8 miljoonaa aikuista.

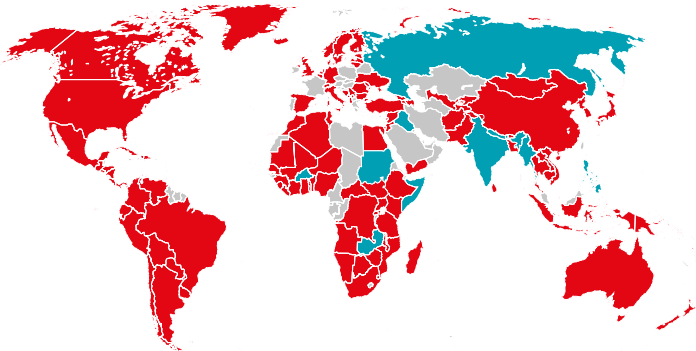
Suomen Pelastakaa Lapset edisti toteuttamallaan avustushankkeilla kaikkein heikoimmassa asemassa olevien lasten oikeuksien toteutumista sekä rakensi heille parempaa tulevaisuutta 13 toimintamaassa **Länsi-Afrikassa, Itä- ja Eteläisessä Afrikassa, Lähi-Idässä ja Itä-Euroopassa, Etelä-Aasiassa** sekä **Kaakkois-Aasiassa**. Tämän lisäksi vastasimme luonnonkatastrofeista tai konflikteista kärsivien lasten hätään osallistumalla kansainvälisen liikkeemme hätäavun operaatioihin eri puolilla maailmaa.

Kansainvälisen työn painopisteinä oli lapsiköyhyyden vähentäminen, lasten suojelun vahvistaminen sekä lasten koulunkäynnin, terveyden ja ravitsemuksen edistäminen. Kaikessa toiminnassa edistimme lapsen oikeuksien sopimuksen toimeenpanoa ja sitä, että lasten tarpeet ja omat näkemykset tulisivat paremmin huomioituksi.

Vuoden 2019 aikana Suomen Pelastakaa Lasten toimintamaissa tavoitettiin suoraan yli 297 933 lasta, joista hieman yli puolet on tyttöjä. Lisäksi toiminnassamme oli osallisina yli 230 109 lasten huoltajaa ja muita aikuista.¹

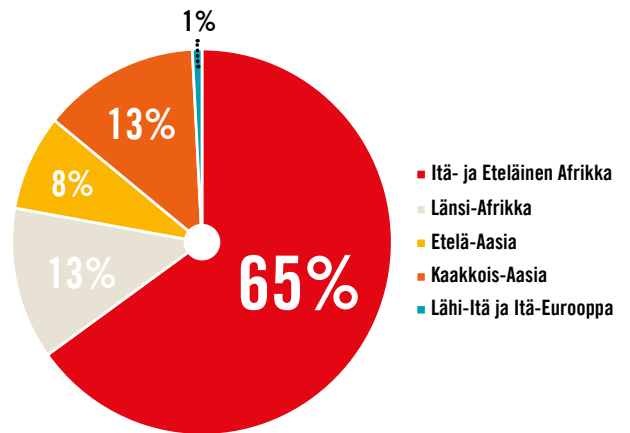
¹Luvut eivät kata kaikkia hätäavun operaatioita, joihin Suomen Pelastakaa Lapset osallistui vuoden 2019 aikana.

PELASTAKAA LAPSET TOIMI 117 MAASSA ERI PUOLILLA MAAILMAA

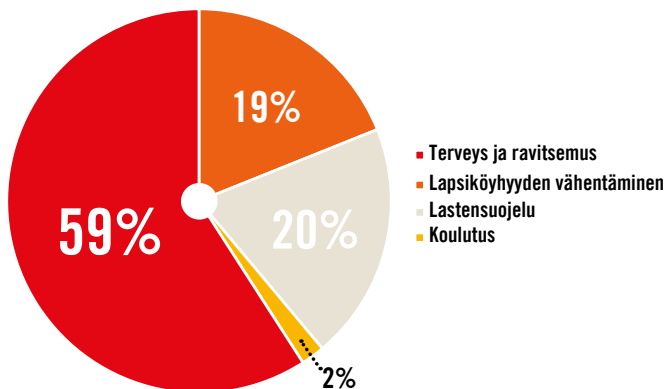


- Suomen Pelastakaa Lasten pääkohdemaat vuonna 2019: Burkina Faso, Somalia, Sudan, Sambia, Mosambik, Jemen, Syyria, Irak, Bangladesh, Intia, Nepal, Myanmar, Filippiinit, Venäjä (Venäjän Karjala)
- Kansainvälisen Pelastakaa Lasten toimintamaat

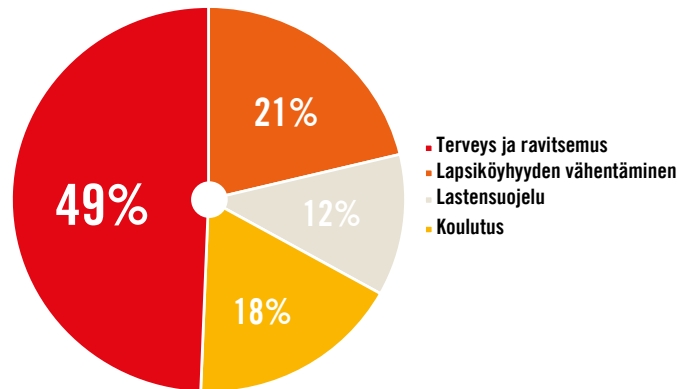
SUORAAN TAVOITETUT LAPSET MAANOSITTAIN



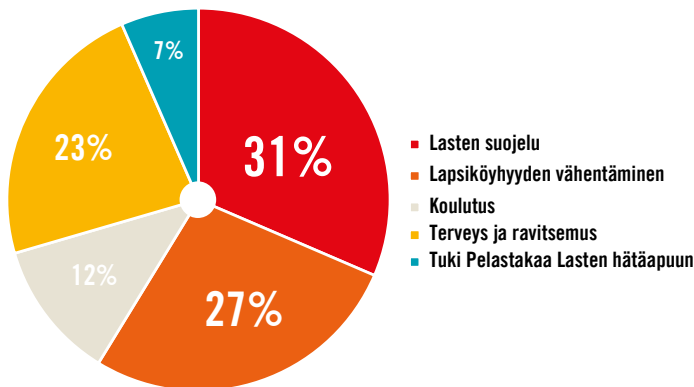
SUORAAN TAVOITETUT AIKUISET TOIMINTASEKTOREITTAIN



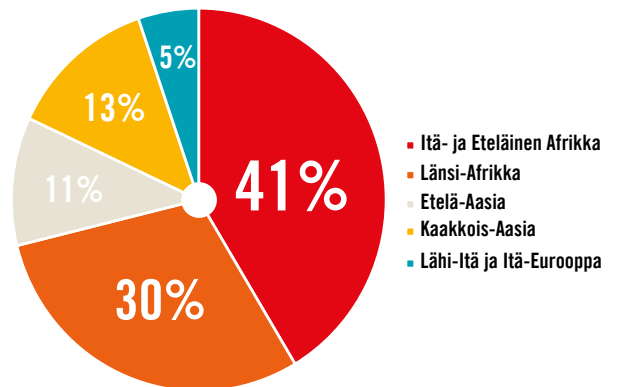
SUORAAN TAVOITETUT LAPSET TOIMINTASEKTOREITTAIN



MENOT TOIMINTASEKTOREITTAIN



MENOT MAANOSITTAIN





Sudanissa hätäavun tarpeessa olevien ihmisten määrä lisääntyi 1,3 miljoonalla vuoden 2019 aikana. Kuvassa avustustyöntekijämme arvioi pienen tytön ravitsemustilaa. Euroopan unionin ja lahjoittajiemme tuella varmistimme, että lapset saavat hoitoa. KUVA: PELASTAKAA LAPSET

LASTEN TUKENA KAIKKEIN HAASTEELLISIMMISSA TOIMINTAYMPÄRISTÖISSÄ

Useimmat toimintamaistamme kuuluvat maailman vähiten kehittyneisiin ja hauraimpiin maihin. Maista monet kärsivät lisäksi luonnonkatastrofeista ja sodista sekä muista aseellisista selkkauksista. Pelastakaa Lapset on perustamisestaan saakka ponnistellut kaikkein vaikeimmissa olosuhteissa elävien lasten auttamiseksi. Vuonna 2019 Suomen Pelastakaa Lapset toteutti hätäavun hankkeita kuudessa maassa, **Burkina Fasossa, Bangladeshissa, Irakissa, Somaliassa, Sudanissa** sekä **Jemenissä**. Hankkeet toteutettiin osana kansainvälisen kattojärjestömme operaatioita kyseisissä maissa. Osallistuimme lisäksi maailmanlaajuisen liikkeemme monimuotoiseen avustustyöhön muun muassa **Syyrian** konfliktista kärsivillä alueilla sekä myrskyn runtelemassa **Mosambikissa**.

Painotimme tukemme auttaaksemme erityisesti Pelastakaa Lasten työtä konflikteista kärsivien lasten parissa. Tämä työ on yhä tärkeämpää, sillä joka viides maailman lapsi elää konfliktialueella. Varmistaaksemme, että lapset saavat suojelua, kohdistimme 500 000 euroa Pelastakaa Lasten uudelle lapsia konflikteissa suojelevalle rahastolle.

OLOSUHTEET HUONONIVAT MONIN PAIKOIN

Länsi-Afrikassa sijaitsevassa **Burkina Fasossa** turvallisuustilanne heikentyi tuntuvasti vuoden aikana naapurimaita koetelleiden väkivaltaisuuksien levitessä maahan. Vuoden lopussa jopa 560 000 ihmistä oli joutunut pakenemaan kodeistaan. Vastauksena lasten hätään lisäsimme hätäapumme ja sopeutimme mo-

nilla alueilla toimintaamme vastaamaan muuttuneisiin olosuhteisiin. Annoimme erityisen vahvan tuen työhön, jolla turvataan väkivaltaisuuksista kärsineiden lasten koulunkäynnin ja oppimisen jatkuminen.

Itä-Afrikassa hätäavun tarpeessa olevien ihmisten määrä lisääntyi merkittävästi äärimmäisten sääolojen seurauksena. Yksin Somaliassa yli kuusi miljoonaa ihmistä oli hätäavun tarpeessa vuoden lopussa, kolmanneksen enemmän kuin vuotta aiemmin. Kuivuus koetteli myös Sudania, missä yli puolella kotitalouksista oli vaikeuksia saada turvattua päivittäinen ravintonsa. Sudanin tilannetta pahensi myös poliittiset levottomuudet. Lisääntyneistä haasteista huolimatta kykenimme jatkamaan ennestään käynnissä olevia toimintojamme, samalla kun lisäsimme tuntuvasti hätäapumme alueen toimintamaissamme.

LAHJOITTAJIEMME TUKI ENSIARVOISEN TÄRKEÄ

Lähi-Idässä tilanne jatkui äärimmäisen kriittisenä sekä Syyriassa, että Jemenissä. Kiitos lahjoittajiemme sekä ulkoministeriön myöntämän tuen pystyimme tukemaan hädänalaisia lapsia ja heidän perheitään esimerkiksi Luoteis-Syyriassa missä lähes miljoona ihmistä on joutunut pakenemaan vuoden loppuun mennessä yhä kiihtyneempiä taisteluja. Jemenissä vahvistimme muun muassa lastensuojelun rakenteita kriisin keskellä ja varmistimme, että lapset saavat tarvitsemaansa tukea.

LAPSIKÖYHYTTÄ VASTAAN

Kaikissa toimintamaissamme edistämme sitä, että perheillä olisi riittävät taloudelliset edellytykset huolehtia lapsistaan ja vastata heidän tarpeisiinsa. Tukemalla perheitä saamaan riittävä toimeentulo, myös lapset saavat riittävästi ruokaa ja voivat käydä koulua.

Lapsiköyhyyden vastaisessa työssä tuemme paikallisia yhteisöjä ja viranomaisia kehittämään sosiaaliturvan palveluja ja tukimuotoja niin, että tuet tavoittaisivat varsinkin kaikkein vaikeimmassa asemassa olevia perheitä ja lapsia ja vastaisivat aiempaa paremmin lasten nimenomaisiin tarpeisiin. Hyvin tehokkaaksi tuen muodoksi todettua käteisapua hyödynnetään sekä osana sosiaaliturvan ohjelmia että hätäapua. Keskeistä on varmistaa, että perheet saavat oikea-aikaista ja riittävää tukea.

YHÄ USEAMMAT VOIVAT HYÖDYNTÄÄ KESKEISIÄ PALVELUJA JA SOSIAALITURVAA.

Kohdemaissamme jatkoimme työtämme lisätäksemme ahdingossa olevien perheiden tietämystä palveluista ja tuen muodoista, joihin heillä on oikeus. Samalla vahvistimme vastaavien viranomaisten kykyä ohjata tukea erityisesti niille perheille, jotka ovat eniten avun tarpeessa.

Perheiden määrä, jotka saattoivat hyödyntää heille kuulluvia sosiaaliturvan palveluita ja etuuksia, on lisääntynyt merkittävästi, jopa 80 - 90 prosenttia asukkaista niillä alueilla, joilla toimimme Intiassa ja Nepalissa.

HYVÄN VANHEMMUUDEN PUOLESTA

Köyhyyttä vähentävässä työssämme vahvistamme myös lasten huoltajien kykyä tukea lasten kasvua ja kehitystä. Vanhempien tietämystä myönteisestä ja kannustavasta kasvatuksesta lisätään koulutusohjelmilla. Vanhemmat saavat tietoa muun muassa koulunkäynnin tärkeydestä, lasten suojelusta sekä terveydestä ja hyvästä ravitsemuksesta.

ESIMERKKEJÄ TOIMINTAMME TULOKSISTA

- **Nepalissa** lasten alipainoisuus on toiminta-alueillamme vähentynyt runsaasta kolmanneksesta alle neljännekseen kolmessa vuodessa.
- **Sambiassa** ansiotyössä olevien lasten osuus on hankkeemme toteutusalueella vähentynyt vajaasta kolmanneksesta viidennekseen.
- **Somaliassa** koulua käyvien lasten osuus on kohdealueillamme kaksinkertaistunut. Lähes kahdeksan kymmenestä lapsesta on koulussa ja yhä harvempi jättää opintonsa kesken.
- **Afrikan ja Aasian** toimintamaissamme 6525 äärimäisessä ahdingossa olevaa perhettä sai vuoden aikana raha-avustuksia.
- **Kohdemaissamme** yhteensä 2700 huoltajaa osallistui vuoden aikana hyvän vanhemmuuden koulutusohjelmiin.



12-vuotiaan **Dilipin** ja hänen äitinsä **Ramilan** suhde on parantunut merkittävästi molempien osallistuttua elämänhallinta- ja vanhemmuuskoulutuksiin, joita tarjotaan osana ahdingossa oleville perheille annettavaa sosiaaliturvaa.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET



Tukemisamme lapsiystävällisissä tiloissa lapset saavat oppia oikeuksistaan sekä siitä, miten pitää itsensä turvassa ja terveenä. Kuvan tila sijaitsee maan sisäisten pakolaisten leirillä Somalian Baidoassa.

KUVA: MOHAMED OSMAN / PELASTAKAA LAPSET

VAHVEMPAA SUOJELUA

Jotta lapset eivät enää joutuisi kokemaan väkivaltaa, välinpitämätöntä kohtelua tai hyväksikäyttöä, vahvistamme lastensuojelun rakenteita. Osana tätä työtä edistämme kaikkien toimijoiden, niin lasten huoltajien ja muiden aikuisten, kuin viranomaisten kykyä tunnistaa vaikeuksissa olevia lapsia ja huolehtia heistä. Lasten ja heidän vanhempiensa tietämystä lapsia uhkaavista vaaroista, haitallisten käytäntöjen seurauksista sekä lastensuojelun palveluista lisätään levittämällä tietoa yhteisöissä sekä järjestämällä koulutuksia.

”Emme enää anna tyttöjen mennä naimisiin liian nuorina.”
- Vanhempi Burkina Fasossa

LASTEN SUOJELU ON KAIKKIENYHTEINEN ASIA

Jotta lasten kasvuympäristö olisi turvallinen ja mahdollistaisi heidän fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kasvun, mobilisoimme vanhempia, opettajia ja muita aikuisia toimimaan tämän puolesta. Olemme myötävaikuttaneet siihen, että esimerkiksi kylissä ja kouluissa on perustettu lasten suojelua edistäviä toimintaryhmiä sekä lapsille että aikuisille. Nämä ryhmät myös levittävät tietoa esimerkiksi apua tarjoavista tahoista eteenpäin muille yhteisön jäsenille. Edistämme eri toimijoiden välistä tiedonkulkua ja yhteistoimintaa, jotta lasten kohtaamiin ongelmiin voidaan puuttua mahdollisimman varhain ja riittävän monipuolisesti.

ESIMERKKEJÄ TOIMINTAMME TULOISTA

- **Somalimaassa** lähes yhdeksän kymmenestä seurantakyselyyn osallistuneista ilmoitti puuttuneensa lapsiin kohdistuneisiin rikkomuksiin. Vuonna 2017 vain joka viides ilmoitti tehneensä tämän.
- **Sambiassa** otetaan lasten näkemykset ja huolenaiheet aiempaa paremmin huomioon toiminta-alueillamme lasten muodostamien toimintaryhmien osallistuessa säännöllisesti yhteisöissä toimivien lastensuojelukomiteoiden kokouksiin.
- **Burkina Fasossa, Somaliassa, Sambiassa ja Jemenissä** vahvistimme 35 eri paikkakunnilla toimivien lastensuojelukomiteoiden toimintakykyä muun muassa koulutuksilla, joihin otti osaa 549 henkilöä.

LAPSILLE MAHDOLLISUUS KOULUNKÄYNTIIN JA OPPIMISEEN

Koulutusta edistävässä toiminnassamme keskitymme erityisesti edistämään kaikkein heikoimmassa asemassa olevien lasten oikeutta saada laadukasta varhaiskasvatusta ja perusopetusta, joka tarjoaa heille riittävät eväät myöhemmälle oppimiselle ja elämälle. Lisäksi varmistamme, että eri kriiseistä ja katastrofeista kärsivät lapset, voivat jatkaa koulunkäyntiään ja oppimistaan.

LAADUKAS VARHAISKASVATUS LUO POHJAA LAPSEN MYÖHEMMÄLLE OPPIMISELLE JA KEHITYKSELLE

Myanmarissa jatkoimme **Nokian** ja lahjoittajiemme tuella työtämme, jolla edistetään syrjäisillä seuduilla elävien lasten pääsyä varhaiskasvatuksen piiriin. Osana tätä toimintaa tuettiin lasten siirtymistä esikouluun ja varsinaiseen perusopetukseen. Lasten vanhempien ja opettajien valmiuksia edistää lasten luku- ja laskutaitoa vahvistettiin tarjoamalla heille koulutuksia.

KOULUNKÄYNTIÄ KRIISISTÄ HUOLIMATTA

Burkina Fasossa, Sudanissa ja Bangladeshissa laajensimme toimintaamme konflikteista kärsivien lasten koulunkäyntiin ja oppimisen edistämiseksi lahjoittajiemme, ulkoministeriön ja **Euroopan unionin** tuella. Poikkeusoloissa tuimme tilanteen niin salliessa

paikallisia kouluja jatkamaan toimintaansa. Tarvittaessa järjestimme sopeutettua opetusta esimerkiksi väliaikaisissa tiloissa. Samalla kun edistettiin lasten koulunkäyntiä ja oppimista, vahvistimme säännömukaisesti myös lasten suojelua ja terveyttä. Lasten henkisestä hyvinvoinnista huolehdittiin esimerkiksi kouluttamalla opettajia antamaan lapsille psykososiaalista tukea.

ESIMERKKEJÄ TOIMINTAMME TULOKSISTA

- **Myanmarissa** 20785 lasta hyötyi varhaiskasvatusta tukevasta toiminnastamme. Lasten lukutaitoa ja oppimista edistettiin myös tukemalla 165 kyläkirkon toimintaa.
- **Sudanissa** Darfurin alueella tuimme paikallisia kouluja jatkamaan toimintaansa, mikä mahdollisti opintojen jatkumisen yli 17 000 lapselle. Lisäksi myötävaikutimme siihen, että 6900 koulunkäyntinsä keskeyttänyttä lasta palasi opintojensa pariin.
- **Burkina Fasossa** mahdollistimme kriisitilanteisiin sovitun opetuksen yli 4200 lapselle väkivaltasuuksien koettelemilla alueilla.
- **Bangladeshissa** 1200 Myanmarista paennutta rohingya-lastaa sai sopeutettua opetusta pakolaisleireille perustettujen opetustilojen kautta.



Myanmarista Bangladeshiin paenneet **Hasina*** ja **Monsur*** ovat tuellamme voineet jatkaa opintojaan perustamassamme oppimiskeskuksessa.

KUVA: KRISTIANA MARTON / PELASTAKAA LAPSET

*Nimi muutettu



Äidin onnea aliravitsemuksesta kärsineen tytön toivuttua. Sudanissa toimintamme lasten ravitsemuksen ja terveyden edistämiseksi tavoitti yli 78 000 lasta.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

LAPSILLE TERVEYTTÄ JA HYVÄÄ RAVITSEMUSTA

Edistämme lasten terveyttä ja ravitsemusta varmistamalla heidän pääsynsä ennaltaehkäiseviin terveyspalveluihin ja hoitoon. Samalla lisäämme lasten huoltajien tietämystä lasten ravinnon tarpeista. Toiminnalla voimme vähentää lasten altistumista aliravitsemukselle ja ehkäistä sairastumista erityisesti pienille lapsille vaarallisiin tauteihin, kuten ripuliin ja hengitystieinfektioihin. Toiminta-alueillamme vahvistetaan mekanismeja, joilla seurataan lasten ravitsemusta, terveyttä ja kasvua.

PALVELUJA KAIKILLE

Terveydenhuoltoa vahvistettiin toimintamaissamme monella eri tapaa. Luonnonkatastrofien ja konfliktien koettelemassa **Sudanissa** tuettiin terveyslaitoksia toimittamalla niille elämää pelastavia lääkkeitä ja hoitotarvikkeita. Näissä **Euroopan unionin** tukemissa hankkeissa vietiin myös palveluita suoraan ihmisille. Liikkuvien terveysyksiköiden myötä lapset pääsivät terveystarkastukseen ja saivat tarvitsemiaan rokotteita. **Sambiassa** pyrimme vähentämään lasten aliravitsemusta pureutumalla myös taustalla oleviin syihin yhdessä keskeisten ministeriöiden ja viranomaisten sekä yhteisöjen kanssa. **Burkina Fasossa** tuimme maan terveysviranomaisia kehittämään raskaana olevien naisten terveydenhuoltoa sekä toteuttamaan tavoitettua ulottaa ilmainen terveydenhuolto yhä useammalle.

ESIMERKKEJÄ TOIMINTAMME TULOKSISTA

- **Somalian Baidoassa** autettiin maan sisäisten pakolaisten leireillä eläviä perheitä turvaamaan lasten ravinnonsaanti.
- **Burkina Fasossa** lähes 3800 raskaana olevaa tai imettävää äitiä sai tuellamme terveys- ja ravitsemuspalveluita.
- **Sambiassa** alipainoisten alle viisivuotiaiden lasten osuus on pudonnut toiminta-alueillamme lähes puoleen verrattuna vuoden 2017 tilanteeseen.
- **Sudanissa** lähes 7000 akuutista aliravitsemuksesta kärsivää alle viisivuotiaista lasta sai hoitoa.



Lapsen oikeuksien kerhoissa lapset saavat valmiuksia edistää omia oikeuksiaan. Lapset tuovat esiin huolenaiheitaan, näkemyksiään ja vaatimuksiaan niin kotona ja kouluissa kuin tapaamisissa päättäjien ja viranomaisten kanssa.

KUVA: MAX HOLM / PELASTAKAA LAPSET

PYSYVIÄ PARANNUKSA LASTEN ELÄMÄSSÄ

Ponnisteluissamme lasten oikeuksien puolesta, emme ainoastaan pyri saamaan aikaan välittömiä parannuksia lasten elämään. Koska tavoittelemme kestävää myönteistä kehitystä, työmme keskiössä on myös laajempien muutosten aikaansaaminen. Sen lisäksi, että pyrimme muuttamaan ihmisten ajattelua ja käyttäytymistä pysyvämmiin, olemme mukana vaikuttamassa rakenteellisiin yhteiskunnallisiin muutoksiin.

”Jäsenyys lapsen oikeuksien kerhossa on muuttanut minut. Tiedän oikeuteni ja velvollisuuteni, vanhempieni oikeudet sekä ymmärrän koulutuksen tärkeyden.”

– Bile, 10, Somalimaa

Toimintamaissamme tuemme viranomaisia kehittämään ja tehostamaan toimintaansa ja vaikuttamme lainsäädäntöön, jotta lasten oikeudet ja tarpeet tulisivat paremmin huomioituksi. Tämän työn osana edistimme viranomaisten ja päättäjien vastuullisuutta ja heidän toimintansa läpinäkyvyyttä.

ESIMERKKEJÄ TOIMINTAMME TULOXSISTA

- **Filippiineillä** Pelastakaa Lapset oli mukana ajamassa vuonna 2019 hyväksyttyä lakia, joka turvaa raskaana oleville sekä synnyttäneille äideille ja lapsille terveydenhoitoa lapsen ensimmäisen kahden elinvuoden ajaksi.
- **Somaliassa** olimme mukana tukemassa Somaliin viranomaisia kansallisen sosiaaliturvastrategian valmistelussa.
- **Nepalissa** yhä useammassa piirikunnassa sosiaaliturvasta vastaavat viranomaiset järjestävät julkisia kuulemisia sekä toteuttavat yhteiskuntavastuun seuranta.
- **Burkina Fasossa** on tuellamme perustettu kahdessa provinssissa kansalaisten muodostamia seurantakomiteita tarkkailemaan julkisten varojen käyttöä.
- **Intian Rajasthanissa** koulutamme piirikuntien virkamiehiä vanhemmuutta tukevan toiminnan osalta. Tavoitteenamme on saada vanhemmuutta tukevat toimet liitettyksi osaksi virallista sosiaaliturvan ohjelmaa koko osavaltiossa.



VAIKUTTAMISTYÖN SUPERVUOSI

Vuoden 2019 vaikuttamistyön painopisteenä kotimaan ohjelmassa oli lapsiperheköyhyyden ja lapsiin kohdistuvan väkivallan torjunta. Kansainvälisissä ohjelmissa painotettiin lasten suojelemista konflikteissa, lasten suojelua ja koulutusta humanitaarisissa operaatioissa.

Supervuoden aikana pidettiin eduskunta- ja europarlamenttivaalit, julkistettiin uusi hallitusohjelma ja valittiin uudet komissaarit **Euroopan unioniin**. Suomi toimi myös puheenjohtajana Euroopan unionissa ja **Euroopan neuvostossa**. Tämä piti järjestömmme vaikuttamistyön kiireisenä.

Julkaisimme ennen eduskuntavaaleja vaalivaikuttamisen ohjelmamme, osallistuimme **Lastensuojelun Keskusliiton** koordinoimaan eduskuntavaalikampanjaan, eurooppalaisen kattojärjestön **Eurochildin #VoteforChildren** -kampanjaan sekä tapasimme kansanedustaja- ja meppiehdokkaita. Laadimme Lastensuojelun Keskusliiton kanssa eurovaalitavoitteet ja osallistuimme korkean tason eurovaalipaneeliin Helsingissä. Osa paikallisyhdistyksistä vaikutti eduskuntavaalien alla omilla paikkakunnillaan.

VAATIMUKSEMME MAKSUTTOMASTA TOISESTA ASTEESTA ETENI

Vuoden aluksi eduskunnan sivistysvaliokunta kuuli *Maksuton toinen aste kaikille* -kansalaisaloitteen vireille panneita järjestöjä. Kansalaisaloitteen siivittämänä edellinen hallitus päätti myöntää erillistä oppimateriaalilisää vähävaraisissa perheissä eläville opiskelijoille. Maksuttoman toisen asteen toteuttaminen siirtyi uudelle hallituskaudelle ja onnistuimme vaikuttamaan niin, että tämä tavoite kirjattiin hallitusohjelmaan osana laajempaan toisen asteen reformia.

HALLITUSOHJELMAAN ON KIRJATTU MONIA SUOSITUKSIAMME

Esitimme eduskuntavaaleissa kohentavia toimia lapsiperheköyhyyteen ja lapsiin kohdistuvaan väkivaltaan puuttumiseksi. Näistä tavoitteista hallitusohjelmaan kirjattiin maksuttoman toisen asteen lisäksi lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien parempi tukeminen, kehitysrahoituksen lisääminen, lapsiperheköyhyyttä helpottavia etuusparannuksia, subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden palauttaminen ja seksuaalirikosten uudistaminen. Olemme tyytyväisiä, että maan epäyhtenäistä lapsipolitiikkaa lähdetään korjaamaan laatimalla *kansallinen lapsistrategia*. Vaikutimme EU:n tulevaan monivuotiseen rahoituskehykseen, jotta unionin budjetti toteuttaa lapsen oikeuksia ja parantaa heidän hyvinvointiaan.

JUHLAVUONNA EDISTETTIIN LASTEN OSALLISTUMISTA VAIKUTTAMISESSA

YK:n lapsen oikeuksien sopimus täytti marraskuussa 30 vuotta. Juhlavuosi huipentui siihen, että tuimme lapsia tuomaan esille kehittämisehdotuksiaan valtioneuvoston valtauksessa, jonka toteutti **Lapsen oikeuksien viestintäverkosto** yhdessä koulujen ja oppilaitosten kanssa. Yksi kotimaan ohjelman kehittämistavoitteistamme oli välittää lapsilta samaamme tietoa vaikuttamistyössämme. Vuoden 2019 *Lapsen ääni* -kyselyn tuloksia välitettiin päättäjille liittyen lasten ja nuorten kokemaan köyhyyteen ja vähävaraisuudesta johtuvaan syrjäytymiseen.

LAPSIIN KOHDISTUVAN SEKSUAALIVÄKIVALLAN VASTAISIIIN TOIMENPITEISIIN ON RYHDYTTY

Seksuaalirikoslain uudistamisessa edettiin ja poliisi sai lisää resursseja internetissä tapahtuvan seksuaaliseen kanssakäymiseen houkuttelevan häirinnän (*grooming*) estämiseksi. Asiantuntijamme vaikuttivat vuosille 2020-2025 laaditun kansallisen *Väkivallaton lapsuus* -toimenpideohjelman tavoitteiden määrittelyyn. Jatkamme ohjelman toimeenpanon seuranta. Järjestöme ajama seksuaaliväkivallan vastaisen **Lanzaroten sopimuksen** toimeenpanosuunnitelman laatiminen kirjattiin hallitusohjelmaan.

YRITUSVASTUULAKI SAATIIN HALLITUSOHJELMAAN

Olimme mukana kansalaisjärjestöjen, yritysten ja ammattiliittojen yhteisessä *Ykkösketjuun*-kampanjassa, jonka onnistui nostaa yritys vastuulaki uuteen hallitusohjelmaan. Kampanjan tavoitteena oli saada Suomeen yritys vastuulaki. Suomi otti aiempaa aktiivisemmän roolin ihmisoikeuksien edistämisessä yritystoiminnassa. Osallistuimme laajasti sidosryhmäkeskusteluihin yritys vastuusta muun muassa **Nairobi Innovation Weekillä**, **Global Compact Nordicin** tapaamisessa, **UN Forum on Business & Human Rightsissa** sekä kahdenvälisissä yritystapaamisissa. Vaikutimme myös **Finnfundin** ja **Finnveran** yritys vastuulinjauksiin.

SUOMI LISÄÄ KEHITYSRAHOITUSTAAN

Kehitysrahoituksen turvin kansainvälinen Pelastakaa Lapset rakensi parempaa tulevaisuutta miljoonille lapsille ympäri maailmaa. Lapsilähtöisellä sosiaaliturvalla onnistuttiin tehokkaasti parantamaan lasten hyvinvointia. Isojen leikkausten jälkeen Suomi lisää jälleen kehitysrahoitustaan vuoden 2020 budjetissa. Taso on edelleen kaukana kansainvälisten sitoumusten tasosta, mutta suunnan kääntäminen on tärkeää.

VAIKUTTAMISTA LASTEN SUOJELEMISEKSI KONFLIKTEISSA

Joka viides lapsi maailmassa elää konfliktialueella. Teimme vaikuttamistyötä sen puolesta, että hallitukset toimisivat lasten suojelemiseksi konflikteissa. Julkaisimme *Loppu sodalle lapsia vastaan* -raportin, jonka tuloksia esittelimme päättäjille ja virkamiehille järjestön 100-vuotista taivalta juhlistaneessa kutsuvierastilaisuudessa.

VAIKUTIMME SUOMALAISTEN LASTEN KOTIUTTAMISEEN SYYRIASTA

Kansainvälisellä Pelastakaa Lapsilla on lupa työskennellä sotaa käyvän Koillis-Syyrian leireillä (esimerkiksi *al-Hol*) olevien ulkomaalaisten lasten kanssa. Tältä pohjalta teimme vaikuttamistyötä Suomessa ja maailmalla. Lapset ovat kokeneet kovia ja ovat traumatisoituneita, he tarvitsevat apua toipuakseen. Vaikutimme hallituksen päätökseen kotiuttaa suomalaiset lapset Syyriasta.



KEHITIMME HR-TOIMINTOJAMME MONIPUOLISESTI

Panostuksemme HR-johtamisen kehittämiseen tuottivat tulosta. Suosittelemme oli hyvä, henkilöstön vaihtuvuus vähentyi ja sairauspoissaolojen määrä laski.

Valmistelimme keväällä 2019 yhdessä henkilöstön kanssa uuden strategiamme *People & Organization* -osuuden. Valitsimme strategian painopisteiksi organisaation toimintakyvyn kehittämisen, arvopohjan vahvistamisen sekä osaamisen ja resursoinnin kehittämisen.

Uudistimme henkilöstötutkimuskonseptimme. *Signi*-konsepti on avoin ja ohjaa kehittämistyötä entistäkin järkevämmiin. Laadimme tulosten pohjalta yhdessä henkilöstön kanssa organisaatio- ja yksikötason toimenpidesuunnitelmat ja seuraamme etenemistä säännöllisesti koko talon voimin.

Panostimme osaamisen kehittämiseen ja työkykyjohtamiseen. Uudistimme perehdytysmallin ja varhaisen välittämisen mallin. Valmensimme esimiehet mallin käyttöön ja viestimme henkilöstölle uusista toimintatavoista.

Kehitimme henkilötietojärjestelmää. Digitalisoimme aikaisemmin manuaalisesti hoidettuja prosesseja lisäten toimintavarmuutta ja tehokkuutta. Käynnistimme sähköisen palkkioprosessin kehittämisprojektin.

Teimme tiivistä yhteistyötä luottamusmiesten kanssa. Päivitimme paikalliset sopimuksemme ja kehitimme aktiivisesti palkkarakennetta.

Tästä on hyvä jatkaa entistäkin paremman työpaikan rakentamista.

TULE MUKAAN TOIMINTAAN – MEITÄ TARVITAAN!

Pelastakaa Lapset on kansalaisjärjestö, jonka visiona on maailma, jossa toteutuu jokaisen lapsen oikeus elämään, suojeluun, kehittymiseen ja osallistumiseen. Pelastakaa Lapset on osa Save the Children -liikettä, joka toimii yli sadassa maassa. Suomen Pelastakaa Lapset ry perustettiin vuonna 1922.

LAADUKASTA LASTENSUOJELUTYÖTÄ JA SUORAA TUKEA LAPSELLE

Paikallisyhdistyksemme ovat lähellä lapsia

- Lastentapahtumat
- Lapsiperheiden vertaistuki
- Lapsiperheiden auttaminen
- Lasten ja nuorten koulunkäynnin ja harrastamisen tukeminen

Ehkäisevä lapsiperheiden tuki

- Ehkäisevä tukiperhe- ja lomakotitoiminta
- Lapsiperheiden tukihenkilötoiminta
- Sporttikummitoiminta
- Perhekaverit sijaisperheiden arjen tukena
- Perheentalot

Sosiaalipalvelut ja lastensuojelun palvelut

- Tukiperhe- ja erityistukiperhetoiminta
- Lomakotitoiminta
- Lasten yhteisöllinen ryhmätoiminta
- Lyhytaikainen perhehoito
- Perhehoito
- Kotimaan adoptioeuvonta
- Kansainvälinen adoptioeuvonta ja -palvelu
- Adoption jälkipalvelu
- Lastenkodit
- Perhekuntoutus
- Konsultaatiot, asiantuntijapalvelut
- Lakimiespalvelu
- Lastensuojelun edunvalvojatoiminta
- Vertaisryhmät sijoitetuille lapsille ja adoptiolapsille
- Sijaiskoti- ja adoptiolasten tukipalvelut

Ammatillisen lastensuojelun psykososiaalisia palveluina

- Konsultaatiot
- Terapiapalvelut

MYÖNNETYT ANSIOMERKIT VUONNA 2019

KULTAINEN ANSIOMERKKI

Imatran seudun paikallisyhdistys

Helena Lintunen, Tellervo Piepponen

Keuruun paikallisyhdistys

Annikki Siitari, Riitta Tiainen, Enne-Liisa Kock

Lohjan paikallisyhdistys

Pipsa Piipponen

Rädda Barnen Åland

Janina Björni

HOPEINEN ANSIOMERKKI

Euran paikallisyhdistys

Anneli Jortikka, Tuija Kiviniemi, Pirjo Saarelainen, Terttu Virtanen

Imatran seudun paikallisyhdistys

Elvi Karjalainen, Liisa Lääperi, Annikka Taitto

Turun paikallisyhdistys

Maija Suomela

Vihdin paikallisyhdistys

Erika Munck

Lastensuojelua ja toimintaa verkossa

- Nettivihje-palvelu
- Digitaalinen nuorisotoiminta
- Chat sijaisperhenuorille
- Kriisichat

Kansainvälisissä kehitysyhteistyöhankkeissa

- Kansallisten ja paikallisten lastensuojelujärjestelmien vahvistaminen
- Lasten koulunkäynnin edistäminen
- Lapsen oikeudet huomioivan hyvän hallinnon vahvistaminen
- Äärimmäisen köyhyyden vähentäminen lapsilähtöisen sosiaaliturvan kautta
- Humanitaarinen apu ja yhteisöjen katastrofivalmiuden vahvistaminen

LAPSIPOLIITTISTA VAIKUTTAMISTA JA KUMPPANUUTTA

Lapsen oikeuksien edistämistä

- Lausunnot ja kannanotot
- Vaikuttaminen lainsäädäntöön ja käytäntöihin
- Yhteistyötä ja kumppanuutta lapsen oikeuksien verkostojen ja vastuunkantajien kanssa
- Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö
- Paikallisyhdistysten vaikuttamistyö

MAHDOLLISUUS OSALLISTUA TOIMINTAAMME

- Liity Pelastakaa Lasten jäseneksi
- Tule vapaaehtoiseksi
- Tee lahjoitus Pelastakaa Lasten toimintaan
- Tule mukaan paikallisyhdistyksen toimintaan
- Aloita oma keräys osoitteessa oma.pelastakaalapset.fi
- Tule kuukausilahjoittajaksi
- Tule yritysyhteistyön kumppaniksi

Turun paikallisyhdistys

Erja Arnamo, Jaana Juvala, Liisa Lehto, Mirja Kottelin, Kaisa Seirala

Varkauden paikallisyhdistys

Pirkko Järveläinen, Arja Päivärinta, Anna-Maija Soininen

Vihdin paikallisyhdistys

Eva Kurman-Munck, Kristina Mielonen

PRONSSINEN ANSIOMERKKI

Espoon paikallisyhdistys

Saana Lehto

Euran paikallisyhdistys

Riitta-Liisa Lehtimäki

Imatran seudun paikallisyhdistys

Mirja Elo, Pirkko Holopainen, Lea Hukka, Raili Komi, Merja Kosonen, Anna Lankinen, Tarja Miikki, Tuula Mikkola, Ritva Mustonen, Pauliina Näränen, Aili Paganus, Marjut Rita, Ulla Sintonen, Hillevi Teittinen, Hilikka Tepponen, Anni Törne

Vihdin paikallisyhdistys

Heli Sundelin

HALLINTOELIMET VUONNA 2019

Kunniapuheenjohtaja tasavallan presidentin puoliso Jenni Haukio

LIITTOVALTUUSTO

Puheenjohtaja: Saara Kujanpää

JÄSENET

Etelä-Suomi

Anja Kosonen
Tiina Ollikainen
Seija Hynnälä
Sirpa Salonen
Airi Karvinen
Anita Vihervaara
Jani-Pekka Leino
Terhi Ekbohm
Nina Forsström

Ahvenanmaa

Johanna Lang
Jan Erik Rask

Itä-Suomi

Hanna Pitkänen
Eeva Heinonen
Tarja Miikki
Anne Selenius

Keski-Suomi

Helena Torikka
Riitta Mecklin
Päivi Ojanen
Alisa Tynkkynen

Länsi-Suomi

Tytti Majanen
Aniitta Mäkelä
Hilikka Pöyliö
Sinikka Sillanpää
Pohjois-Suomi
Jukka Sirviö
Tuija Majanen
Inkeri Himanka

Muut valtuuston jäsenet

Kirsti Kulpakko
Johanna Holmäng-Jaskari
Marja Puhakka
Pertti Markkanen

HENK.KOHT.VARAJÄSENET

Eila Mäkelä
Katri Ignatius
Heli Sundelin
Leila Yli-Alho
Minna Hyypiä
Sofia Ylikoski
Sirpa Luukkonen
Kristina Mielonen
Elina Winne

ei nimettyä varajäsentä
ei nimettyä varajäsentä

Ella Värri
Päivi Korolainen
Kirsi Hurskainen
Anna Lankinen

Helena Vitikainen
Sissi Juhola-Arjanko
Anneli Rautiainen
Tuula Tahvanainen

Elina Junnila
Mari Seppälä
Pauliina Rauhanen
Seija Halvari
Pohjois-Suomi
Mirja-Maija Hakolampi
Pirjo Hätälä
Tytti Kumpulainen

Sari Jauhojärvi
Kaija Junnilainen
Tuija Dahlgren
ei nimettyä varajäsentä

LIITTOHALLITUS

Puheenjohtaja: FM Juhani Pekkala

Jäsenet

Marja Aarnipuro, päätoimittaja
Eeva Heinonen, yhdistysten edustaja
Julia Korkman, PsT (varapj.)
Jukka Kurttila, toimitusjohtaja
Antero Lindvall, yhdistysten edustaja
Petri Matero, mainostoimisto-partner
Merja Pulliainen, eduskunta-avustaja
Aino Ritala-Koskinen, YTT
Katja Mettinen, henkilöstön edustaja



Pelastakaa Lapset

Pelastakaa Lapset ry
Koskelantie 38, PL95, 00610 Helsinki
Puh. 010 843 5000

www.pelastakaalapset.fi

Pelastakaa Lapset ry on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton, vuonna 1922 perustettu kansalaisjärjestö, joka edistää lapsen oikeuksien toteutumista Suomessa ja maailmalla.



KANNEN KUVA:
LIISA VALONEN /
PELASTAKAA LAPSET